

uw nummer

uw datum

ons nummer 31103-2024
onze datum 18 juni 2024
verzonden 21 JUNI 2024
inlichtingen bij G Rasters
cluster Leefbaarheid en veiligheid
doorkiesnr. 14 0475

AAN

de leden van de gemeenteraad

bijlage(n) 1
betreffende Raadsinformatiebrief inzake Programmaplan Aanpak Ondernijning 2024-2027

Geachte leden,

Uw gemeenteraad heeft het integraal veiligheidsplan 2024-2027 (IVP) vastgesteld, waarin de ambitie en bijbehorende doelen op het gebied van veiligheid staan. Een van de programmatische lijnen binnen dit IVP is het thema ondernijning. Voor dit thema ondernijning is een programmaplan Aanpak Ondernijning 2024-2027 tot stand gekomen en dit ligt hiermee ter informatie voor u.

De aanpak van georganiseerde, ondernijnende criminaliteit (hierna: ondernijning) staat al een aantal jaar bovenaan de politieke agenda als het gaat om landelijke en ook lokale veiligheidskwesties. Dit programmaplan gaat over de veiligheid en stabiliteit in onze stad en hoe de gemeente Roermond daar invulling aan geeft door weerbaarder te worden tegen ondernijnende criminaliteit. Zonder veiligheid en stabiliteit ontbreekt ook het fundament dat nodig is om andere ambities in de stad te realiseren. Hierdoor raakt dit voorstel het gehele bestuur en organisatie. De ambitie voor het programmaplan luidt: "Een weerbaar Roermond waar ondernijning beheersbaar is".

Om deze ambitie na te streven heeft de burgemeester het volgende uitgangspunt benoemd: Voorkomen waar het kan en krachtig optreden wanneer dit moet¹. Gegeven de context in Roermond, de complexiteit van het vraagstuk en het feit dat de gemeentelijke aanpak van ondernijning nog sterk in ontwikkeling is, is het niet realistisch om te ambiëren dat ondernijning volledig kan worden verdreven uit de gemeente Roermond. Daarom is gekozen voor de term 'beheersbaar'. Hiertoe is het allereerst van belang dat de basis op orde is, wat betekent dat men zich bewust is van de gevaren en daardoor weerbaar is tegen ondernijnende criminaliteit. Een weerbaar Roermond staat hierbij voor een weerbare samenleving, weerbare inwoners en ondernemers, maar ook een weerbare gemeentelijke organisatie en een weerbaar openbaar bestuur. Middels dit voorstel wordt het programmaplan gepresenteerd dat zich richt op deze rol en taken van de gemeente in de aanpak van ondernijning.

Het bijgevoegde programmaplan aanpak ondernijning 2024 – 2027 geeft inzicht hoe we vanuit het Doelen – Inspanningen – Netwerk (DIN) methode te werk gaan. Daarin zijn vijf thema's geprioriteerd:

De Limburgse Norm, mensenhandel, vastgoedcriminaliteit, gebiedsgerichte aanpak en voorkomen van jonge aanwas.

¹ Integraal veiligheidsplan 2024-2027

Naast de vijf geprioriteerde thema's waarop we programmatisch met elkaar werken zijn er nog een aantal reguliere taken waarmee we de basis veiligheid op het gebied van ondermijning binnen Roermond op peil houden. Ook binnen deze reguliere taken zitten nog ontwikkelpunten dan wel herijkingen op het niveau van beleidsregels of het inrichten van processen. Ondermijning is bij uitstek dynamisch en hebben we te maken met soms grote incidenten die meteen aandacht en capaciteit nodig hebben. We blijven daarom op basis van het IVP en het aanpak Programmaplan aanpak Ondermijning scherpe keuzes maken in wat wij wel en niet doen.

Tegelijkertijd moet worden opgemerkt dat de ambities groot zijn. In 2024 zal een groot deel van acties bestaan uit het op orde brengen van de basis binnen deze vijf thema's. Daarbij moet de winstwaarschuwing worden gegeven dat niet alles kan en dat niet alles in één keer zal lukken.

Vervolgstappen

Dit programmaplan is groot en omvangrijk en we willen u hierin blijven meenemen. We betrekken uw raad in de uitvoering bij de volgende zaken:

- volgend op een toezegging aan uw gemeenteraad is een informatieavond integrale veiligheid georganiseerd onder de noemer van: een veilig avondje uit. Uw raad wordt tijdens deze avond op hoofdlijnen meegenomen in het werkveld van integrale veiligheid. Er zullen verschillende veiligheidsthema's worden belicht en er kan nader kennis worden gemaakt met de werkzaamheden van de politie op het gebied van ondermijning. Ook zullen we u een aantal casussen voorleggen waarin de vijf geprioriteerde thema's van het plan van aanpak ondermijning worden voorgelegd en waar u zelf aan de slag mag in het maken van keuzes. Experts op het vlak van ondermijning zullen op deze avond een presentatie geven.
- De Limburgse Norm: u wordt uitgenodigd om kennis te maken met de nieuwe directeur van het RIEC en we verzorgen een presentatie rondom de provinciale handreiking De Limburgse Norm. Deze datum volgt nog.
- Preventie met Gezag: in 2022 heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid dit actieplan opgezet om te voorkomen dat jongeren tussen de 8 en 27 jaar in aanraking komen met criminaliteit of daarin doorgroeien, oftewel het voorkomen van jonge aanwas. Wij hebben een plan ingediend op basis waarvan Roermond 1,25 miljoen euro vanaf juli 2024 in drie jaar tijd krijgt uitgekeerd. Zodra we definitief uitsluitsel krijgen, wordt u hierover nader geïnformeerd.

Voor de bovengenoemde vervolgstappen ontvangt u op een later moment nog aanvullende informatie en bijbehorende stukken.

Wij hopen u hiermede voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

J. van Putten

de burgemeester,

Y.F.W. Hoogtanders

Programmaplan Aanpak Ondermijning 2024-2027

Een weerbaar Roermond waar ondermijning
beheersbaar is.

gemeente **Roermond**

Inhoud

Deel 1: Wat is er aan de hand in Roermond?	3
1. Aanleiding en afbakening	4
2. De context in Roermond	6
 Deel 2: Het fundament van de aanpak ondermijning	 10
3. Ambitie en doelen	12
4. De systematiek van de aanpak	13
 Deel 3: Geprioriteerde thema's 2024-2027	 15
5. De Limburgse Norm	17
6. Mensenhandel	24
7. Vastgoedcriminaliteit	28
8. Gebiedsgerichte aanpak	34
9. Jonge aanwas	37
 Deel 4: Borging programma	 42
10. Governance	43
11. Begroting	44
12. Monitoren, evalueren, bijsturen en verantwoorden	45
 Bijlagen	 46
Bijlage 1: Doelen-Inspanningen-Netwerk Ondermijning	47
Bijlage 2: Visualisatie organisatiebrede structuur in aanpak ondermijning	48
Bijlage 3: Onderzoek 'Ondermijning in de gemeente Roermond'	49

Deel 1: Wat is er aan de hand in Roermond?

1. Aanleiding en afbakening

1.1 Aanleiding Programmaplan

De aanpak van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit (hierna: ondermijning) staat al een aantal jaar bovenaan de politieke agenda als het gaat om veiligheidskwesties. De toename van liquidaties binnen het criminele milieu, de algehele verharding van crimineel geweld en een aantal moorden op onschuldige familieleden en advocaten toonden aan dat de democratisch rechtsorde zwaar onder druk is komen te staan door deze vormen van criminaliteit.

De gemeente Roermond vormt met haar bestuursrechtelijk instrumentarium, gezag over lokale veiligheid en het bezit van relevante informatie over haar inwoners een essentiële schakel in de zogenaamde 'integrale aanpak' van ondermijning. Gegeven de contextuele factoren en de bijbehorende uitdagingen¹ waar de gemeente Roermond voor staat, is het goed invullen van deze sleutelrol als gemeente van groot belang voor een succesvolle aanpak in de regio. Om deze rol op de juiste manier te vervullen, wordt de gemeente ondersteund vanuit de landelijke regering. Zo heeft de rijksoverheid sinds medio 2019 de aanpak van ondermijning

sterk geïntensiveerd. Diverse beleidsmatige en financiële initiatieven, zoals de Versterkingsgelden en het programma Preventie met Gezag, zijn gestart. De middelen die hierbij vrij zijn gemaakt zijn onder andere bedoeld voor regionale en lokale partners zoals de RIEC's en de gemeenten.

Bij deze gemeentelijke verantwoordelijkheid hoort een gedegen plan om de komende jaren ondermijning aan te pakken in de gemeente Roermond. Daarom is gekozen om ondermijning niet alleen als een van de drie strategische thema's in het Integraal Veiligheidsplan 2024-2027 (IVP) vast te leggen, maar daarnaast ook een programmatische aanpak in te richten dat dezelfde looptijd kent. Het voorliggende programmaplan, geschreven door het cluster Leefbaarheid & Veiligheid (L&V), is de beleidsmatige uitwerking daarvan. Met behulp van dit plan wordt inzichtelijk waar de gemeente Roermond zich de komende vier jaar op richt binnen de gezamenlijke gemeentelijke aanpak van ondermijning. Per geprioriteerd thema (zie hoofdstuk 3) is middels een factsheet aangegeven wat concreet in het betreffende jaar wordt ondernomen. In deze versie van het programmaplan zijn daarom de factsheets voor 2024 als bijlage opgenomen.

Hiermee bevat het meerjarige programmaplan dus ook een jaarlijks uitvoeringsplan voor de aanpak van ondermijning in de gemeente Roermond.

Integraal Veiligheidsplan 2024-2027 (IVP)

¹ Zie hoofdstuk 2 voor een toelichting op de context in Roermond en bijbehorende uitdagingen ten aanzien van de aanpak van ondermijning. Zie daarnaast het onderzoek 'Ondermijning in de gemeente Roermond' (september 2023) voor meer details en cijfermatige onderbouwing hiervan.

1.2 Afbakening ondermijning

Definitie

De rijksoverheid hanteert de volgende definitie voor ondermijning: ***“Criminelen maken voor illegale activiteiten gebruik van legale bedrijven en diensten. Hierdoor vervagen normen en neemt het gevoel van veiligheid en leefbaarheid af.”***² Ondermijning is hierbij de benaming voor het effect dat optreedt door de vermenging van de onder- en de bovenwereld. Dat zorgt voor onveilige situaties, waardoor de maatschappij en de rechtstaat worden ontwricht en de democratische rechtsorde wordt ondermijnd.

De brede definitie van ondermijning maakt het lastig om het fenomeen te concretiseren. Ondermijning kan rondom diverse thema's plaatsvinden, zoals: arbeidsuitbuiting, mensenhandel, vastgoedcriminaliteit en het ronselen van jongeren voor criminele activiteiten. Twee terugkerende activiteiten die bij een groot deel van ondermijningsthema's terugkomen zijn drugscriminaliteit en het witwassen van illegaal verworven geld. Daarnaast zijn er nog veel meer indicatoren die kunnen duiden op ondermijning.

Ook is de grens tussen 'ondermijnende criminaliteit' en 'reguliere' criminaliteit niet altijd even helder. Over het algemeen kan gesteld worden dat bij 'reguliere' criminaliteit niet of minder gebruik wordt gemaakt van legale instituties

om criminele activiteiten te ondernemen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan zogenaamde High Impact Crimes (HIC), zoals woninginbraak, straatroof of stalking. Ook bij de bestrijding van deze vormen van criminaliteit kan de gemeente een rol hebben, maar dat valt buiten de scope van dit programmaplan.

Afbakening

Om toch afbakening en focus aan te brengen, heeft de gemeente Roermond gekozen om zich de komende vier jaar te richten op vijf geprioriteerde thema's (zie hoofdstuk 3). Deze thema's manifesteren zich binnen de gemeente³ en bevatten aspecten waar de gemeente iets mee kan in preventieve of bestuursrechtelijke sfeer, of waarover de gemeente over specifieke relevante informatie bezit (denk bijvoorbeeld aan de Basisregistratie Personen (BRP)) voor de aanpak. Voor andersoortige interventies is de gemeente Roermond in sterke mate afhankelijk van ketenpartners zoals de politie, OM, RIEC en de Belastingdienst.

Het is dus met name de bestuurlijke aanpak van ondermijning waarin de gemeente een belangrijke regierol te vervullen heeft. Deze bestuurlijke aanpak alleen is echter niet de sluitende oplossing tegen ondermijning. Het sluiten van een drugspand volstaat niet om effectief op te treden tegen ondermijning. Gemeenten hebben daarom heldere planvorming en structurele, robuuste financiering nodig

om ondermijning langdurig, integraal en preventief aan te kunnen pakken samen met de ketenpartners binnen de aanpak. Dit Programmaplan Ondermijning moet de gemeente Roermond gaan helpen om deze meerjarige aanpak op een goede manier in te richten.

² <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ondermijning>

³ In het onderzoek 'Ondermijning in de gemeente Roermond' (september 2023) zijn meer details te lezen over de mate waarin bepaalde thema's zich manifesteren in de gemeente Roermond.

2. De context in Roermond

In het voorgaande gedeelte is geschetst dat ondermijning een complex en verontrustend fenomeen is dat zich in diverse vormen manifesteert en een aanzienlijke bedreiging vormt voor de integriteit en veiligheid van onze samenleving. De gemeente Roermond vormt hierop geen uitzondering. In dit hoofdstuk wordt nader bekeken hoe vormen van ondermijning zich manifesteren in de gemeente Roermond, wat de bijbehorende gevolgen daarvan zijn, en waarom het urgent is om dit probleem juist nu aan te pakken. Hierbij wordt aandacht besteed aan de couleur locale van Roermond, omdat het relevant is om te begrijpen hoe het unieke karakter van de gemeente zich verhoudt tot ondermijning. Dit hoofdstuk is gebaseerd op informatie uit reeds gedaan onderzoek naar ondermijning binnen de gemeente Roermond. Verdiepende informatie uit het onderzoek is te vinden in bijlage 3.

2.1 Wat speelt er?

2.1.1 Indicatoren voor ondermijning in Roermond

Om inzicht te krijgen in de ondermijningsproblematiek is het allereerst van belang om een overzicht te hebben van het brede scala aan indicatoren die kunnen wijzen op mogelijke ondermijning. Deze indicatoren zijn gebaseerd op data van het platform Zicht op Ondermijning. Dit platform combineert recente data van o.a. het CBS, gemeenten, het Kadaster, politie en de Financial Intelligence Unit.

Verdachten en veroordeelden⁴

In 96% van de gemeenten in Nederland wonen minder verdachten en veroordeelden van delicten dan in de gemeente Roermond. Een ondermijnend delict bestaat uit de categorieën drugsdelicten, vermogensdelicten en witwasdelicten.

Jonge aanwas⁵

Het thema jonge aanwas toont de score van gemeente Roermond ten opzichte van andere gemeenten op het aandeel jongeren dat het risico lopen om in de

drugscriminaliteit te belanden. Voor de leeftijdsgroep 8 tot en met 23 jaar is op basis van verschillende persoons-, huishoud- en buurtindicatoren een model gemaakt om te bepalen hoeveel kinderen en jongeren per gemeente, wijk en buurt risico lopen. In 98% van de Nederlandse gemeenten wonen minder jongeren die het risico lopen in de drugscriminaliteit te belanden dan in de gemeente Roermond. Vanuit het programma Preventie met Gezag is besloten dat de gemeente deel mag nemen aan dit programma. Het uitgangspunt van dit programma is dat middelen gericht ingezet worden daar waar de problematiek met betrekking tot jeugdcriminaliteit (relatief) het grootst is.

Vastgoed witwasindicatoren⁶

Het thema witwasindicatoren toont de score van een gemeente ten opzichte van andere gemeenten op kenmerken die kunnen duiden op ondermijning bij vastgoedeigenaren en hypotheeknemers. De gemeente Roermond scoort hoger dan 74% van de Nederlandse gemeenten op deze indicatoren. Een zeer opvallende hoge score is toebedeeld aan de Maasplassen. Dit gebied scoort volgens Zicht op Ondermijning 100% hoger op witwasindicatoren ten opzichte van andere wijken in Nederland.

⁴ <https://www.zichtopondermijning.nl/>

⁵ <https://www.zichtopondermijning.nl/>

⁶ <https://www.zichtopondermijning.nl/>

2.1.2 De lokale context van gemeente Roermond

Verskillende onderzoeken, scans en analyses wijzen uit dat de gemeente Roermond kwetsbaar is voor ondermijning. Deze onderzoeken laten zien dat het unieke karakter van de gemeente een rol speelt in de kwetsbaarheid voor vormen van ondermijning. Zo heeft de gemeente verschillende gelegenheidsstructuren die criminele subjecten en/of ondernemingen een 'gunstig' vestigingsklimaat bieden. Te denken valt aan de geografische ligging, infrastructuur en toerisme. Ook de schaarste aan politiecapaciteit in Limburg en een tekort aan integrale samenwerking met ketenpartners tegen ondermijning spelen een rol in deze lokale context.

Geografische ligging en infrastructuur

Limburg wordt van oudsher beschouwd als een drugsgebied. In het hele land zijn de omzet, omvang en professionaliteit van drugsnetwerken sinds de jaren negentig toegenomen, wat deels tot parallelle structuren met een alternatieve lokale economie - of schaduweconomie - heeft geleid die tot op zekere hoogte ook openbare functies overneemt. De handel in drugs is niet binnen de Nederlandse landsgrenzen gebleven, maar heeft zich ook uitgebreid naar Duitsland en België. Vooral in de richting van België ontstonden er verschillende verbindingen met Limburg.

Roermond ligt nabij de Euregio Maas-Rijn (EMR). In dit gebied heeft de drugsindustrie een zorgwekkende vorm aangenomen. De EMR is voor productie van soft- en harddrugs een belangrijk knooppunt in Europa geworden. De grens met België en Duitsland speelt een belangrijke rol voor de aanvoer van grondstoffen, de productie van drugs en

het dumpen van afval. Criminele netwerken maken gericht gebruik van landsgrenzen. Criminele activiteiten worden om hun criminele activiteiten uit te voeren.

De gemeente Roermond beschikt over een zeer goede infrastructuur. Via verschillende snelwegen is het gemakkelijk om Duitsland te bereiken en via het treinstation staat de stad in verbinding met grote steden als Maastricht, Eindhoven en Antwerpen. Rondom de stad zijn ook verschillende waterwegen met bijbehorende havens. De infrastructuur die opgebouwd zijn lenen zich voor productie en handel in drugs. Locaties in de grensstreek, zoals Roermond, zijn gunstig voor export van drugs, gestolen goederen en mensenhandel.

Toerisme

Roermond trekt veel buitenlandse bezoekers aan vanwege het uitgebreide winkelaanbod, waaronder het Designer Outlet Centrum. Dit hoge aantal toeristen maakt de stad aantrekkelijk voor criminelen, vooral vanwege de mogelijkheid om onopgemerkt te opereren. Er wordt veel gebruik gemaakt van contant geld voor luxe aankopen, wat een methode kan zijn om illegaal verkregen geld wit te wassen. Door de grote hoeveelheid aan toeristen worden ook buitenlandse investeerders aangetrokken. Het kan onduidelijk zijn op welke manier deze investeerders aan hun geld komen. Dit kan bijdragen aan het witwassen van geld. Daarnaast wordt winkelend publiek geteisterd door zakkenrollers. Vaak worden deze zakkenrollers geassocieerd met rondtrekkende bendes - ook wel mobiel banditisme genoemd - die zich ook bezighouden met andere vermogensdelicten. De gemeente

Roermond heeft ook te maken met deze internationale rondtrekkende criminele groepen.

Schaarste politiecapaciteit Limburg en suboptimale integrale samenwerking

Een tekort aan capaciteit bij de politie in Limburg legt grote druk op gemeenten, zoals Roermond, om veiligheidsproblemen vaker zelf op te lossen. Met name in de wijken wordt dit tekort gevoeld en is het zichtbaar; er zijn te weinig wijkagenten per wijk, en in sommige wijken is er door roosterdruk helemaal geen wijkagent meer aanwezig. Limburgse burgemeesters zijn unaniem van mening dat er te weinig mensen en middelen bij de politie voorhanden zijn om brede en zware veiligheidsproblemen in de provincie aan te pakken. Het capaciteitsprobleem bij de politie en de druk op de gemeentelijke organisatie zorgen ervoor dat inwoners zich minder veilig voelen, zo stellen de burgemeesters.

In de gemeente Roermond is te beperkt capaciteit beschikbaar om ondermijning integraal aan te pakken. De integrale aanpak behelst het opwerken van lokale signalen, via het Informatieplein, naar integrale casuïstiek waarbij RIEC-partners, zoals het OM, politie, de Belastingdienst en het RIEC-bureau betrokken zijn, informatie over objecten en subjecten mogen delen en hun aanpak op elkaar afstemmen. De schaarse capaciteit zowel op de regierol alsook op uitvoerend niveau, maakt echter dat de gemeente nog

niet altijd de regierol kan nemen die nodig is om tot een breed gedragen, structurele aanpak van ondermijning te komen. Daarnaast wordt soms een knelpunt in belangen gezien en pakken partners vaak niet de gevraagde verantwoordelijkheid, waardoor het gevoel ontstaat dat te weinig resultaat wordt behaald. Overigens is er een verbetering in de samenwerking zichtbaar en zijn de lijnen korter aan het worden.

2.2 Wat betekent dat?

Data en cijfers uit onderzoeken en rapporten tonen aan dat er veel indicatoren voor ondermijning zijn in Roermond. Daarnaast is er sprake van diverse gelegenheidsstructuren die mogelijkheid bieden tot ondermijnende criminele activiteiten. Roermond heeft te maken met grootstedelijke problematiek op het gebied van ondermijning. Daar tegenover hebben zij echter een klein ambtelijk apparaat en beperkte politiecapaciteit. In de afgelopen jaren heeft de gemeente haar aanpak van ondermijning versterkt, maar dit is nog niet voldoende om de toenemende problematiek het hoofd te bieden. Deze ingewikkelde situatie maakt dat het van groot belang is dat de gemeente Roermond aan de slag gaat met een meerjarig en omvangrijker programma dat zich richt op de brede aanpak van ondermijning. Op basis van een bestuurlijke weerbaarheidsscan van de gemeente Roermond,

uitgevoerd door het RIEC Limburg, worden een aantal concrete aanbevelingen gedaan voor het programma.

Interne en externe bewustwording⁷

Het is van belang dat de bewustwording van het probleem ondermijning toeneemt. Enerzijds geldt dit voor een toename in interne bewustwording, binnen het lokale bestuur en het ambtenarenapparaat. Anderzijds geldt dit ook voor een externe bewustwording, bij de burgers en ondernemers van gemeente Roermond, maar ook bij ketenpartners van de gemeente

Updaten juridische instrumentarium⁸

Gemeenten kunnen juridische, bestuursrechtelijke instrumenten inzetten in de aanpak van ondermijning. De gemeente Roermond heeft al goede stappen ondernomen in het updaten van hun juridisch instrumentarium, zoals het actualiseren van het Damoclesbeleid in 2021 en de APV in 2022 en 2024. Daarnaast heeft het college van B&W in 2023 een uitbreiding van het Bibob-beleid vastgesteld. Hierdoor zijn er meer vergunningen, subsidies, overheidsopdrachten en overeenkomsten onder de werking van de Wet Bibob komen te vallen.

Het is van belang dat deze goed lijn wordt doorgezet binnen andere wetgevingen en dat deze wetgevingen uniform worden uitgevoerd in de provincie Limburg. Een uniforme

⁷ Ondermijning in de gemeente Roermond, p.14

⁸ Ondermijning in de gemeente Roermond, p.15

uitvoering van de wetgevingen in Limburg zorgt ervoor dat criminele activiteiten zich minder snel kunnen verplaatsen naar een gebied waar de wetgeving niet wordt nageleefd. Hiervoor is nauwere samenwerking binnen de regio nodig.

Aanpak ondermijning in het RIEC-samenwerkingsverband⁹

Voor een succesvolle aanpak van ondermijning in Roermond is integrale samenwerking met keten- en netwerkpartners nodig. Het RIEC-samenwerkingsverband is een specifiek hiervoor opgericht samenwerkingsverband om gemeenten in de regio Limburg hierbij te ondersteunen.

2.3 Waarom moet er nu iets gebeuren?

De Gemeente Roermond heeft stappen gezet aanpak van ondermijning. Het is van belang dat deze goede lijn wordt doorgezet, zodat de basis op orde komt. Een stevig fundament is noodzakelijk voor een brede en effectieve aanpak, waarin de gemeente Roermond, in samenwerking met partners, tegenwicht biedt tegen ondermijnende criminele activiteiten. Tevens kan een goede interne planvorming kansen bieden om in de toekomst (beter) aan te sluiten op provinciale of landelijke initiatieven.

⁹ *Ondermijning in de gemeente Roermond, p.15*

Deel 2: Het fundament van de aanpak ondermijning

Ten geleide

In dit tweede deel wordt het fundament van de aanpak van ondermijning voor de komende jaren toegelicht. De aanpak van afgelopen jaren was te vrijblijvend en is onvoldoende in samenhang ingericht en uitgevoerd, waardoor te weinig resultaten zijn geboekt. Daarom is in aanloop naar het IVP en dit programmaplan tijdens diverse bijeenkomsten met collega's van het cluster Veiligheid, andere gemeentelijke afdelingen, ketenpartners, de raad en het college gezamenlijk richting bepaald voor de toekomst.¹⁰ Zo zorgen we voor breed gedragen planvorming en toewijding vanuit alle organisatieonderdelen en partners die nodig zijn voor een succesvolle aanpak. Hierbij wordt zo goed mogelijk aangesloten op bestaande plannen van de ketenpartners en wordt tevens uitvoering gegeven aan de afspraken en ambities zoals vastgelegd in het coalitieakkoord en de kadernota. Tot slot is het goed te vermelden dat lopende succesvolle projecten, zoals bijvoorbeeld de aanpak Maasplassen, zijn opgenomen in dit programmaplan (zie deel 3).

Het fundament van een meerjarige aanpak gaat om *hoe* ondermijning de komende jaren wordt aangepakt door de gemeente Roermond en haar partners. Dit betreffen de ambitie, doelen en de systematiek die de komende jaren wordt gehanteerd. Het fundament is een stevige basis waar je langdurig op kunnen bouwen; deze zaken veranderen niet tijdens de looptijd van dit programma.

In deel 3 gaan we vervolgens in op *wat* we gaan aanpakken; de vijf geprioriteerde ondermijningsthema's. Binnen deze thema's is wel verandering mogelijk; accenten kunnen verschuiven en de aanpak kan (jaarlijks) aangepast worden als tussentijdse monitoring en evaluatie daar aanleiding tot geeft.

¹⁰ Zie voor meer informatie over het gezamenlijk doorlopen proces het rapport 'DIN's t.b.v. IVP 2024-2027' (oktober 2023).

3. Ambitie en doelen

De ambitie, doelen en resultaten die zijn opgesteld voor de komende vier jaar zijn universeel toepasbaar op elk van de geprioriteerde inhoudelijke thema's. De mate waarin deze zaken behaald worden kunnen echter per thema verschillen, evenals de inspanningen die worden geleverd om een resultaat te boeken en een doel te bereiken. Niet elk thema kent al een even stevige aanpak. In deel 3 wordt per thema nader toegelicht hoe de ambitie, doelen en resultaten bereikt dienen te worden.

3.1 Ambitie

De ambitie voor het Programma Aanpak Ondernijning luidt: ***“Een weerbaar Roermond waar ondernijning beheersbaar is”***.

Om deze ambitie na te streven heeft de burgemeester het volgende uitgangspunt benoemd: Voorkomen waar het kan en krachtig optreden wanneer dit moet.¹¹ Gegeven de context in Roermond, de complexiteit van het vraagstuk en het feit dat de gemeentelijke aanpak van ondernijning nog sterk in ontwikkeling is, is het niet realistisch om te ambiëren dat

ondernijning volledig kan worden verdreven uit de gemeente Roermond. Daarom is gekozen voor de term ‘beheersbaar’. De gemeente wil er alles aan doen om ondernijning beheersbaar te houden, zodat alle inwoners en ondernemers in Roermond in vrede en veiligheid kunnen wonen, leven en werken. Veiligheid is namelijk een belangrijke randvoorwaarde voor economische ontwikkeling en welzijn. Hiertoe is het allereerst van belang dat de basis op orde is, wat betekent dat men zich bewust is van de gevaren en daardoor weerbaar is tegen ondernijnende criminaliteit. Een weerbaar Roermond staat hierbij voor een weerbare samenleving, weerbare inwoners en ondernemers, maar ook een weerbare gemeentelijke organisatie en een weerbaar openbaar bestuur.

3.2 Doelen

De gemeente Roermond stelt zichzelf vier doelen voor de komende jaren binnen de aanpak van ondernijning. Deze vier doelen dragen eraan bij dat de weerbaarheid tegen ondernijning wordt vergroot en de effecten van ondernijning beheersbaar worden en blijven.

1. Beter bewust zijn van de problematiek en de aanpak
2. Sterkere informatiepositie
3. Krachtigere ketensamenwerking
4. Minder verleiding tot ondernijnende activiteiten

In de rapportage ‘DIN’s t.b.v. IVP 2024-2027’ (oktober 2023) is op pagina 10 meer toelichting per doel opgenomen. Ook zijn daar de resultaten die bijdragen aan deze doelen en de daarvoor te leveren inspanningen nader toegelicht. In deel 3 is per thema concreet aangegeven hoe deze algemene doelen, resultaten, en inspanningen binnen een specifieke thema tot uiting komen en wat daarvoor wordt ondernomen, door wie en wanneer. In bijlage 1 is een schematisch overzicht van de ambitie, doelen, resultaten en inspanningen opgenomen.

¹¹ Integraal Veiligheidsplan 2024-2027, gemeente Roermond

4. De systematiek van de aanpak

Naast een universele ambitie en doelen, wordt de komende jaren ook een universele systematiek van drie verschillende typen interventies gehanteerd: signaleren, voorkomen en begrenzen. Met deze methodiek wordt een combinatie van preventie en repressie bewerkstelligd. Door deze systematiek te hanteren kan de komende jaren naar gelang de actualiteit wel flexibel worden omgaan met het wat (het ondermijningsthema en/of focus daarbinnen) maar blijf het hoe (de manier van werken) hetzelfde. Dat komt de effectiviteit en efficiëntie van de aanpak ten goede, omdat alle ketenpartners binnen en buiten de organisatie daarmee op elkaar ingespeeld raken. Deze vaste systematiek zorgt daarmee voor een stevig fundament voor de samenwerking binnen de aanpak van ondermijning in de aankomende jaren.

In de onderstaande paragrafen wordt kort toegelicht aan wat voor soort interventies bij elk van de vier onderdelen kan worden gedacht.

4.1 Signaleren

Interventies gericht op het signaleren van ondermijning hebben onder andere betrekking op het vergroten van de bewustwording van ondermijning bij diverse doelgroepen. Een sleutelwoord ten aanzien van interventies die gaan over signaleren is 'proactief'; de gemeente moet proactief aan de slag met het informeren van inwoners, ondernemers, medewerkers, bestuur en samenwerkingspartners. Door al deze doelgroepen te betrekken bij de aanpak, wordt de bewustwording vergroot en kan ondermijning beter worden gesignaleerd. Hierdoor verbetert de informatiepositie van de gemeente en kan de aanpak nauwkeuriger worden gericht en uitgevoerd.

4.2 Voorkomen

Het voorkomen van ondermijning gebeurt onder andere door als gemeentelijke organisatie de basis op orde te hebben. Interventies die hierbij horen zijn bijvoorbeeld het inregelen van de juiste processen en overlegstructuren, het actualiseren van beleid en de inzet van het bestuurlijk instrumentarium. Door de basis op orde te hebben worden de gemeente en haar medewerkers weerbaarder tegen ondermijning, waardoor ondermijning beter kan worden voorkomen. Interventies binnen de pijler voorkomen kunnen ook op een bredere doelgroep dan de gemeentelijke organisatie van toepassing zijn. Door bijvoorbeeld als overheid zichtbaar aanwezig te zijn in de wijken, door de verleiding tot crimineel gedrag weg te nemen en door kwetsbaren kansen te bieden. Dit soort interventies zijn voornamelijk preventief van aard, bedoeld om ondermijning te voorkomen.

4.3 Begrenzen

Naast het signaleren en voorkomen van ondermijning is het van belang om excessen stevig en zichtbaar aan te pakken vanuit de gezagsrol die het lokaal bestuur heeft in de gemeente. Interventies binnen de pijler begrenzen zien bijvoorbeeld op toezicht en handhaving, het gezamenlijk met partners aanpakken van ondermijningscasuïstiek en het inzetten van bestuursrechtelijke interventies ten aanzien van personen en locaties. Interventies binnen deze pijler zijn vooral gericht op repressie. Door de excessen van ondermijning aan te pakken, moet het probleem van ondermijning beheersbaar blijven. Tegelijk kan dit een afschrikwekkende, preventieve werking hebben: het laat zien dat de gemeente ondermijning een halt toeroept en er binnen Roermond geen plek is voor deze vormen van criminaliteit.

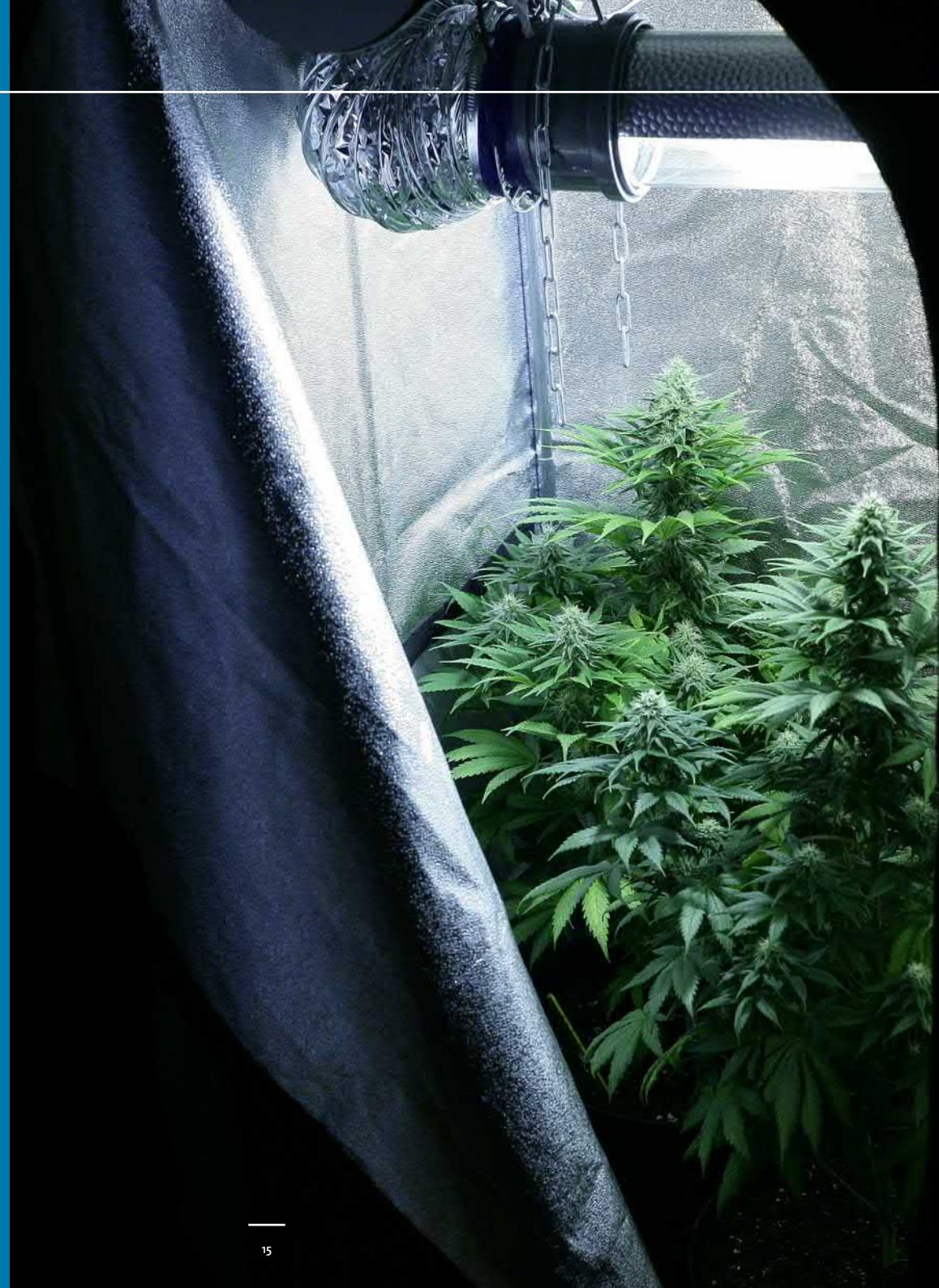

4.4 Randvoorwaarden

Om de interventies binnen de drie pijlers van signaleren, voorkomen en begrenzen uit te kunnen voeren, moet aan bepaalde randvoorwaarden worden voldaan. Deels zijn deze randvoorwaarden onderdeel van de interne 'basis op orde', zoals het hebben van een goede informatiehuishouding en de juiste samenwerkingsafspraken tussen gemeentelijk afdelingen en ketenpartners. Andere randvoorwaarden zijn algemener van aard en zijn ook van toepassing op interventies en project die in gedeelde verantwoordelijkheid met andere organisaties worden uitgevoerd. Hierbij kan gedacht worden aan voldoende (bestuurlijke) prioriteit, budget en capaciteit. Tot slot kan dit ook gaan over de juiste (kennis over) wet- en regelgeving en de juiste middelen om het werk uit te kunnen voeren.

Deel 3: Geprioriteerde thema's 2024-2027

Ten geleide

De komende vier jaar wordt binnen de aanpak van ondermijning ingezet op vijf specifieke thema's:

De Limburgse Norm

Mensenhandel

Vastgoedcriminaliteit

Gebiedsgerichte aanpak

Jonge aanwas

Bovenstaande prioritering is gemaakt naar aanleiding van diverse bijeenkomsten met collega's van de gemeentelijke organisatie, ketenpartners en consultaties van het college en de raad. De keuzes staan niet op zichzelf; tussen de thema's zijn verschillende dwarsverbanden te leggen. Ook zijn het allemaal thema's waar de gemeente als kernpartner binnen de aanpak van ondermijning haar stempel op kan drukken vanuit haar bevoegdheden en instrumentarium.

De thema's 'drugscriminaliteit' en 'witwassen' (ook wel 'criminele geldstromen' genoemd) zijn verweven in alle vijf de geprioriteerde thema's. Daarom zijn deze niet als zodanig apart benoemd. Wel maken interventies om drugscriminaliteit en witwassen tegen te gaan nadrukkelijk onderdeel uit van de vijf thematische aanpakken.

In dit hoofdstuk wordt per thema beschreven wat de komende vier jaar wordt ondernomen om de negatieve effecten van ondermijning tegen te gaan. De thema's hebben daarbij verschillende ontwikkelsnelheden; veel gebeurt momenteel al, maar sommige zaken zijn nu nog vooral ambities voor de toekomst. Bij elk thema is een factsheet opgenomen waarin wordt toegelicht wat er concreet in het jaar 2024 wordt ondernomen. Deze factsheets worden per jaar geactualiseerd.

5. De Limburgse Norm

Focus

De Limburgse norm is een handreiking voor een weerbare overheid waar alle Limburgse gemeenten, de Provincie Limburg en het Waterschap Limburg zich aan committeren.¹² Met één gezamenlijk gedragen norm wordt ervoor gezorgd dat het niveau van weerbaarheid tegen ondermijning overal even hoog is, om het zogenoemde 'waterbedeffect' in de regio te voorkomen. De afspraken en handreikingen binnen deze norm komen voort uit de 'Scan bestuurlijke weerbaarheid' die het RIEC Limburg voor gemeenten heeft uitgevoerd.

De Limburgse Norm gaat over zes thema's:

1. Bewustwording & Organisatie
2. Integriteit & Veilige Werkomgeving
3. Veilige Publieke Taak
4. Informatiepositie & Informatiebeveiliging
5. Beleid & Handhaving
6. Communicatie

De gemeente Roermond committeert zich uiteraard ook aan de Limburgse Norm. De uitgangspunten uit de Limburgse Norm helpen Roermond om de basis op orde te krijgen en een weerbare organisatie tegen ondermijning te zijn. De

Limburgse norm is daarmee in feite de onderlegger voor de gehele en thematische aanpak van ondermijning in Roermond, en dient daarom prioriteit te krijgen de komende jaren. Op basis van verschillende onderzoeken en gesprekken met medewerkers van het cluster Leefbaarheid en Veiligheid kan geconstateerd worden dat een aantal fundamentele randvoorwaarden onvoldoende is ingevuld binnen de gemeentelijke organisatie. Hierdoor loopt de aanpak van ondermijning spaak. Het is daarom zaak om eerst deze basis op orde te krijgen, zodat daarna ook de verschillende geprioriteerde thema's goed kunnen worden opgepakt.

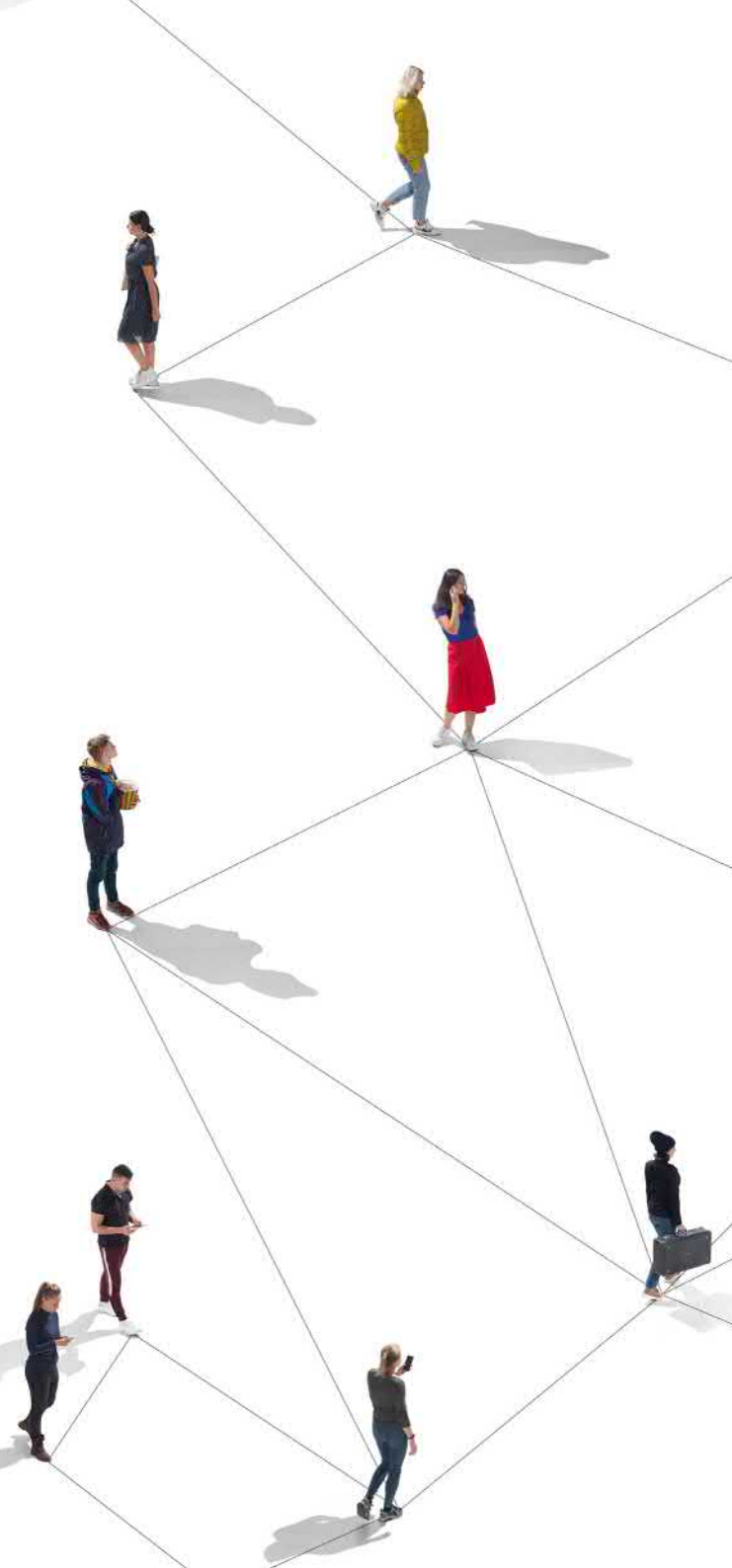
In hoofdlijnen gaat dit om de volgende zaken:

- **Capaciteit:** We beschikken nu over capaciteit om de basisvoorwaarden goed in te richten. De integrale aanpak zal straks in de uitvoering mogelijk meer capaciteit gaan vragen.
- **Bewustwording:** Er is sprake van (te) weinig interne en externe bewustwording rondom het thema ondermijning. Bestuurders en medewerkers lijken zich onvoldoende bewust van de ernst en omvang van ondermijning in de gemeente en zijn onvoldoende bekend met de aanpak daarvan. Dit lijkt ook te gelden voor inwoners en ondernemers; de meldingsbereidheid is laag.

- **Weerbare organisatie:** De aanpak van ondermijning moet vanuit de clusters Leefbaarheid en Veiligheid en het cluster VTH nog meer op elkaar afgestemd worden zodat de keten hiermee versterkt zal worden.
- **Bestuurlijk instrumentarium:** Nog niet al het beleid en wet- en regelgeving zijn up-to-date. Hierdoor wordt het bestuurlijk instrumentarium te beperkt ingezet. Het gevolg is dat de gemeente minder weerbaar is tegen ondermijning. Regionaal gezien wordt hierdoor het waterbedeffect in de hand gewerkt.
- **Informatiebeveiliging:** Binnen de gemeente is informatiebeveiliging onvoldoende ingericht. Het ontbreekt aan geschikte systemen, bijbehorende processen, trainingen en controle van gedrag op gevoelige informatie, zoals persoonsgegevens, correct op te slaan en te delen.

Om bovenstaande randvoorwaarden goed in te kunnen vullen is in de navolgende paragrafen toegelicht welke inspanningen we de komende jaren willen verrichten om beter aan de Limburgse norm te gaan voldoen als gemeente Roermond.

¹² Zie voor meer informatie: <https://limburgsenorm.nl/>

I. Inrichten organisatiebrede structuur voor de aanpak van ondermijning

Wat houdt het in?

De aanpak van ondermijning en het zijn van een weerbare gemeentelijke organisatie kan nooit alleen door het cluster L&V worden bewerkstelligd. Hiervoor is nauwe samenwerking met andere afdelingen van de gemeente nodig zoals: VTH, Publiekszaken, Bouwtoezicht, Sociaal domein en het economisch domein. Er moet structureel contact zijn tussen deze afdelingen om signalen van mogelijke ondermijning (bijvoorbeeld over mensenhandel in een woning of drugsproductie bij een bedrijf) op de juiste te plek te laten landen, met daaraan gekoppeld de juiste vervolgactie. Daarom moet een organisatiebrede structuur voor de aanpak van ondermijning worden ingericht binnen de gemeentelijke organisatie. In bijlage 3 is een visuele weergave van deze structuur te vinden.

Wat bereiken we hiermee?

Door de samenwerking te formaliseren zullen meer signalen het cluster L&V gaan bereiken, en kan ook de gewenste opvolging aan die signalen worden gegeven. Hierbij is van belang dat de aanpak van ondermijning een gezamenlijke verantwoordelijkheid wordt, met inzet vanuit verschillende afdelingen indien noodzakelijk.

Wat gaat er gebeuren?

- Binnen elke afdeling wordt een aanspreekpunt voor ondermijning benoemd. Deze persoon is verantwoordelijk voor de bewustwording en de aanpak binnen de afdeling, en fungeert daarnaast als liaison naar het cluster L&V.
- Doorontwikkeling van het lokale signalenoverleg, waarbij vertegenwoordigers (aanspreekpunten) van de eerder genoemde afdelingen aansluiten om signalen van ondermijning te bespreken en op te volgen. Dit overleg vindt structureel tweewekelijks plaats wordt voorgezeten door de coördinator ondermijning van het cluster L&V.
- Koppelen van het lokaal signalenoverleg met andere relevante gremia, zoals het casusoverleg van het RIEC en het screeningsoverleg van het Zorg- en Veiligheidshuis.

Wat is daarvoor nodig?

- De belangrijkste voorwaarde is dat vanuit bestuur en management wordt toegezien op het inbedden van de aanpak van ondermijning binnen de genoemde afdelingen. Dit betekent dat hiervoor capaciteit moet worden vrijgemaakt en dat de aanspreekpunten voldoende tijd hebben om zich op de aanpak van ondermijning te richten.

II. Doorontwikkeling Bibob-aanpak

Wat houdt het in?

Met de Bibob-aanpak kan de gemeente via de Wet Bibob (preventief) bestuursrechtelijk optreden als er een ernstig gevaar dreigt dat bijvoorbeeld een vergunning wordt misbruikt. Door middel van een Bibob-onderzoek kan de gemeente onderzoek doen naar de achtergrond van een betrokkene die bijvoorbeeld een bepaalde vergunning aanvraagt.

De Bibob-aanpak is de laatste jaren steeds verder ontwikkeld binnen de gemeente. Recent is nieuw Bibob-beleid vastgesteld. Hierdoor is dat nu in lijn met landelijk en regionaal Bibob-beleid. Hierdoor voorkomen we dat een waterbedeffect optreedt, waarbij criminaliteit zich verplaatst tussen aangrenzende gemeenten in onze regio. Ook is een ondermijningsartikel opgenomen in de APV. Hierdoor kunnen we de uitgifte van en handhaving op vergunningsplichtige economische activiteiten binnen de gemeente beter uitvoeren. Tot slot is VTH reeds bezig met het proces rondom omgevingsvergunningen.

Wat bereiken we hiermee?

Door Bibob-onderzoek wordt voorkomen dat de overheid criminele activiteiten faciliteert doordat bijvoorbeeld een vergunning, subsidie of overheidsopdracht wordt misbruikt. Bovendien wordt hierdoor de concurrentiepositie van bonafide ondernemers beschermd. De Bibob-aanpak draagt daarmee bij aan de weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie en

het voorkomen van ondermijnende criminaliteit in Roermond. Het wordt gezien als een van de effectiefste bestuurlijke instrumenten om ondermijning aan te pakken. Daarom willen we de Bibob-de komende jaren uitbreiden.

Wat gaat er gebeuren?

- Het Bibob-onderzoek gefaseerd invoeren binnen een groot aantal beleidsvelden, zoals: vergunningen voor vechtsportevenementen, speelgelegenheden, het omgevingsrecht, subsidies, vastgoedtransacties, overheidsopdrachten en overeenkomsten met zorgpartijen. In 2024 leggen we daarbij de focus op vastgoedtransacties en omgevingsvergunningen.
- Het inrichten van een solide Bibob-team binnen het cluster L&V. Dit team gaat nauw samenwerken met het cluster VTH. Een meerkoppig team is nodig voor de waarborging van objectief en gedegen Bibob-onderzoek en verdeling van de verantwoordelijkheden en de werklast binnen dit proces.
- Extern communiceren over de Bibob-aanpak van de gemeente Roermond. Hierdoor informeer je inwoners en ondernemers over de procedure, en tegelijk kan het een afschrikwekkende werken hebben richting personen met kwade intenties.
- Het Bibob-beleid en het Bibob-team evalueren op effectiviteit en efficiëntie.

Wat is daarvoor nodig?

- Een team van minimaal 4 fte: regisseur ondermijning, onderzoeker, jurist en ondersteuner. Op dit moment zijn nog niet alle functies ingevuld.
- Een zaaksregistratiesysteem met bijbehorende benodigde informatiebeveiliging.

III. Uitwerken processen integrale controles en inzet bestuurlijk instrumentarium

Wat houdt het in?

Door het integraal controleren van panden, gebieden, bedrijventerreinen, etc. kunnen mogelijke signalen van ondermijning aan het licht komen, worden meldingen gecontroleerd en kan informatie worden ingehaald op basis waarvan bestuurlijk kan worden ingegrepen. Integraal betekent hierbij dat verschillende afdelingen van de gemeente (o.a. VTH, Bouwtoezicht, Sociaal domein) gezamenlijk controleren; meer disciplines zien namelijk meer relevante dingen. Vaak sluiten hierbij ook externe partners zoals de politie aan.

Momenteel zijn de processen rondom integrale controles onvoldoende uitgewerkt, is onvoldoende capaciteit beschikbaar (met name bij VTH), en zijn de prioriteiten tussen VTH en cluster L&V niet op elkaar afgestemd. Dit resulteert erin dat het cluster L&V signalen en casuïstiek niet goed in behandeling kan nemen, en onvoldoende informatie heeft om bestuurlijk in te grijpen wanneer nodig.

Wat bereiken we hiermee?

Door structureel en integraal te controleren komen misstanden aan het licht en kan worden ingegrepen wanneer nodig. Tegelijk heeft dit ook een preventief effect, wanneer

duidelijk wordt gemaakt dat de gemeente optreedt tegen ondermijnende criminaliteit. Door de processen goed uit te werken is voor iedereen helder wanneer kan worden gecontroleerd en hoe controle dient te verlopen. Dit helpt om de juiste bestuurlijke instrumenten op rechtmatige wijze in te zetten.

Wat gaat er gebeuren?

- Het proces rondom integrale controles wordt uitgewerkt en op managementniveau vastgesteld
- De integrale handhavingsstrategie van VTH en het IVP van cluster L&V wordt op elkaar afgestemd. Op managementniveau wordt bepaald op welke thema's wordt ingezet. Er worden inzetafspraken gemaakt ten aanzien van beschikbare capaciteit voor integrale controles.
- De processen rondom de mogelijkheden van de inzet van het bestuurlijk instrumentarium worden uitgewerkt, geaccordeerd door juristen en bestuurlijk vastgesteld.

Wat is daarvoor nodig?

- Voldoende capaciteit op de afdelingen VTH en Bijzondere wetten
- Structurele afstemming op managementniveau tussen de verschillende afdelingen om prioriteiten en inzet te monitoren.

IV. Inrichten informatiehuishouding en -beveiliging

Wat houdt het in?

Bij de aanpak van ondermijning is het van belang om de informatiestroom goed te managen en op juridisch correcte wijze om te gaan met gevoelige informatie zoals persoonsgegevens. Ten aanzien van de informatiestroom is het van belang om een signaal en casuïstiek vast te leggen in een registratie-systeem ten behoeve van navolgbaarheid en verantwoording. Informatiebeveiliging dient in zijn algemeenheid gemeentebreed op orde te zijn en gaat bijvoorbeeld over de autorisatie van medewerkers tot gevoelige gegevens.

Op dit moment heeft de gemeente geen registratiesysteem. Tevens zijn er geen uitgewerkte processen (bekend bij de medewerkers) over hoe om te gaan met gevoelige informatie. Zowel de software, het beleid als de training en controle ontbreken. Hierin schuilt risico op datalekken en -misbruik.

Wat bereiken we hiermee?

Door de informatiehuishouding goed in te richten en beveiligingsnormen te waarborgen wordt voldaan aan landelijke wetgeving zoals de AVG en privacy protocol. Daarnaast wordt in het kader van navolgbaarheid en

verantwoording inzichtelijker hoe de gemeente heeft gehandeld bij bepaalde casussen en waarom. Het inrichten van de informatiehuishouding en -beveiliging draagt daarmee bij aan een integrale en weerbare gemeentelijke organisatie. Op termijn kan een goede informatiehuishouding ook bijdragen aan het verbeteren van de informatiepositie van de gemeente.

Wat gaat er gebeuren?

- Verkenning naar de aanschaf van een zaaksregistratiesysteem uitvoeren samen met ICT
- Uitwerken en implementeren proces informatiehuishouding (waaronder omgaan met persoonsgegevens) met ICT
- Uitwerken en implementeren proces informatiebeveiliging met ICT en juristen
- Toepassen autorisatiematrix bij medewerkers die toegang hebben tot gevoelige informatie
- Data volwassenheidsscan uitvoeren en opvolgen
- Mogelijkheden tot screening van (nieuw) personeel van cluster L&V onderzoeken alsmede voor andere functies binnen de gemeente Roermond die “ondermijningsgevoelig” zijn.
- Bij het afleggen van de eed een protocol voor de burgemeester ontwikkelen om medewerkers te wijzen op integriteit.

Wat is daarvoor nodig?

- Voor de aanschaf van een zaaksregistratiesysteem zijn financiële middelen nodig.
- Voor de overige inspanningen is prioriteit en coördinatie op het niveau van management en bestuur van de verschillende betrokken afdelingen nodig.

V. Vergroten bewustwording

Wat houdt het in?

Het vergroten van de bewustwording zorgt ervoor dat medewerkers, bestuurders, inwoners en ondernemers begrijpen wat ondermijning is, waarom het een probleem is, wat de gemeente aan het probleem doet en hoe zij daarbij kunnen helpen. Het vergroten van de bewustwording kan op veel verschillende manieren. Door voorlichting, training of het openen van een meldpunt. De gemeente zet al regelmatig in op bewustwording door bijvoorbeeld voorlichting te geven aan specifieke doelgroepen.

Wat bereiken we hiermee?

Door het bewustzijn rondom het probleem van ondermijning te vergroten, krijgt de gemeente meer zicht op het probleem, komen meer signalen binnen en is er meer draagvlak voor de aanpak. Hierdoor wordt de aanpak uiteindelijk effectiever en efficiënter.

Wat gaat er gebeuren?

Interne bewustwording:

- Voorlichting over de aanpak van ondermijning geven bij alle betrokken gemeentelijke afdelingen
- Informatiesessies met de Raad
- Informatiesessies met het College
- Trainen van medewerkers van de gemeente op weerbaarheid / bewustwording van en het nemen van gezamenlijke verantwoordelijkheid voor ondermijning

- Trainen signalering ondermijnende criminaliteit
- Training integriteit voor bestuurders en ambtenaren
- Awareness trainingen Veilige Publieke Taak beleggen in de gemeente
- Inrichten van een meldpunt waar medewerkers signalen van mogelijke ondermijning kunnen melden

Externe bewustwording:

- Een communicatiestrategie behorend bij dit programmaplan opstellen in samenwerking met de afdeling communicatie
- Voorlichtingscampagnes voor inwoners en ondernemers
- Aanspreekpunt in de wijk inrichten, bijvoorbeeld via wijkteams
- Inrichten van een meldpunt, ook bedoeld voor inwoners en ondernemers voor alle vormen van ondermijning, en dus nuttig in het kader van 'signaleren' bij alle navolgende vier geprioriteerde thema's
- Aansluiten bij Meld Misdaad Anoniem (M.)

Wat is daarvoor nodig?

- Voor het geven van voorlichtingen en trainingen is voldoende capaciteit en expertise nodig van (in ieder geval) het cluster L&V. Externe ondersteuning kan hierbij behulpzaam zijn. Hier zijn dan financiële middelen voor nodig.
- Voor het uitrollen van voorlichtingscampagnes is capaciteit nodig bij de afdeling Communicatie.

Tijdpad

Inspanning	2024	2025	2026	2027
I Inrichten organisatiebrede structuur voor de aanpak van ondermijning	- Benoemen aanspreekpunt - Doorontwikkelen lokaal signalenoverleg - Koppelen aan andere gremia	[continueren]	[continueren]	[continueren]
II Doorontwikkeling Bibob-aanpak	- Bibob-onderzoek invoeren binnen vastgoedtransacties en omgevingsvergunningen - Inrichten Bibob-team	- Uitbreiding Bibob-onderzoek - Doorontwikkeling Bibob-team - Communicatie	Evaluatie	[continueren]
III Uitwerken processen integrale controles en inzet bestuurlijke instrumentarium	- Uitwerken proces integrale controles - Uitwerken proces inzet bestuurlijk instrumentarium - Bestuurlijke vaststellen en afstemmen	Uitlijnen programmaplan, IVP en handhavingsstrategie	[continueren]	[continueren]
IV Inrichten informatiehuishouding en -beveiliging	- Verkenning aanschaf registratiesysteem - Uitwerken en implementeren proces informatiehuishouding - Uitwerken en implementeren proces informatiebeveiliging - Toepassen autorisatiematrix gevoelige informatie - Mogelijkheden tot screening van personeel onderzoeken	- Aanschaf registratiesysteem - Data volwassenheidsscan uitvoeren en opvolgen - Protocol eed integriteit ontwikkelen	[continueren]	[continueren]
V Vergroten bewustwording	- Voorbereiden en uitvoeren diverse voorlichtingsactiviteiten en trainingen - Start meldpunt en M. - Opstellen communicatiestrategie	[continueren]	[continueren]	[continueren]

6. Mensenhandel

Focus

Mensenhandel kent verschillende verschijningsvormen, maar de gemene deler is dat personen worden uitgebuit. Uitbuiting vindt vaak plaats onder vormen van dwang, bijvoorbeeld door intimidatie of geweld. Alle vormen van mensenhandel en uitbuiting zijn ongewenst in de gemeente Roermond en dienen aangepakt te worden. De komende vier jaar richt Roermond zich met name op twee vormen van mensenhandel:

1. Seksuele uitbuiting

Bij seksuele uitbuiting wordt iemand gedwongen om seksuele diensten te verlenen tegen betaling. Deze betaling kan plaatsvinden in de vorm van geld of andere vergoedingen. De gemeente Roermond kent legale vormen van sekswerk. In de praktijk is echter te zien dat de grens tussen prostitutie volgens de regels en seksuele uitbuiting dun is. Daarom zetten we de komende vier jaar in op het aanpakken van misstanden binnen de prostitutie, zodat sekswerk op legale en veilige wijze kan blijven bestaan in Roermond.

2. Arbeidsuitbuiting

Arbeidsuitbuiting gaat om een combinatie van ernstige, vaak onmenselijke situaties op de werkvloer. Daarbij is vaak sprake van dwang, geweld, chantage, fraude of misleiding. Dit fenomeen komt voor in alle sectoren, en is ook gesignaleerd bij sectoren waar arbeidsmigranten werkzaam zijn. De huisvesting van arbeidsmigranten kan daarbij ook gepaard gaan met misstanden op het gebied van brandveiligheid, hygiëne en financiële uitbuiting. Vaak is de woning van de arbeidsmigrant gekoppeld aan de werkrelatie, waarbij sprake kan zijn van financieel onaantrekkelijke, onveilige en onmenselijke woonsituaties. De gemeente Roermond wil arbeidsuitbuiting stevig aanpakken en ervoor zorgen dat arbeidsmigranten op een verantwoorde en veilige manier kunnen werken en wonen in Roermond.

Vanuit onderzoek komt naar voren dat een aantal zaken nadere aandacht behoeft de komende jaren:

- In de gemeente Roermond zijn signalen van mensenhandel naar voren gekomen. Binnen deze signalen komen de verschijningsvormen van seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting naar voren.¹³

- Vanuit de gemeente wordt momenteel niet actief ingezet op het opsporen van seksuele uitbuiting. Op basis van onderzoek¹⁴ bestaat het vermoeden dat meer seksuele uitbuiting plaatsvindt binnen de gemeente dan nu in beeld is. Aanbevolen wordt daarom om risicolocaties beter te controleren.
- Een concrete verbetermogelijkheid is dat burgers weten wie zij moeten bereiken wanneer er vermoedens zijn van mensenhandel. Daarnaast moeten ketenpartners getraind zijn in het kennen van signalen op mensenhandel.

¹³ Integraal Ondernijingsbeeld Roermond, RIEC Limburg

¹⁴ Integraal Ondernijingsbeeld Roermond, RIEC Limburg

I. Implementatie geactualiseerd prostitutiebeleid

Wat houdt het in?

Om ervoor te zorgen dat de regels omtrent sekswerk aan de voorkant duidelijk zijn en dat bij misstanden adequaat kan worden gehandhaafd, wordt het gemeentelijke prostitutiebeleid herzien en geactualiseerd. Hierdoor kan de gemeente legaal sekswerk op een verantwoorde en veilige manier blijven faciliteren. Daarnaast moet het commitment bij de betrokken partners worden vergroot, en dienen duidelijke werkafspraken gemaakt te worden over de uitvoering en handhaving van het beleid. Hiervoor is het onder meer van belang om structureel controles uit te voeren op sekswerklocaties.

Wat bereiken we hiermee?

Het herziene prostitutiebeleid bevat heldere richtlijnen en regels, waardoor zowel sekswerkers als exploitanten van prostitutiebedrijven weten wat van hen verwacht wordt. Dit bevordert de transparantie en voorkomt misverstanden of overtredingen. Door het actualiseren van het beleid kunnen de gemeente en haar partners effectiever optreden bij misstanden in de prostitutiesector. Dit draagt bij aan een veiligere werkomgeving voor sekswerkers en helpt mensenhandel en andere vormen van uitbuiting te bestrijden. Het geactualiseerde beleid kan specifieke maatregelen bevatten om de rechten van kwetsbare sekswerkers te waarborgen, zoals toegang tot gezondheidszorg en ondersteunende diensten.

Wat gaat er gebeuren?

- Actualiseren van het prostitutiebeleid: Het bestaande prostitutiebeleid zal waar nodig herzien worden om te voldoen aan de huidige wet- en regelgeving en om beter in te spelen op de behoeften en uitdagingen binnen de sector.
- Doorontwikkeling integraal signalenoverleg mensenhandel: Het bestaande overleg waarin mogelijke signalen van mensenhandel worden besproken door de gemeente en haar partners wordt doorontwikkeld. Hierbij wordt de koppeling met het lokaal signalenoverleg ondermijning van de gemeente nadrukkelijker gemaakt. De Taskforce Veiligheid, Leefbaarheid en Zorg die zich nu voornamelijk focust op illegale kamerhuur vangt ook signalen op van mensenhandel. De ambitie is om het signalenoverleg mensenhandel en de Taskforce beter met elkaar te verbinden, zodat signalen over en weer worden gedeeld.
- Bevorderen samenwerking met stakeholders: de samenwerking met relevante belanghebbenden, zoals sekswerkers, exploitanten, maatschappelijke organisaties en juridische instanties wordt verbeterd, onder andere door het organiseren van kennissessies en werkbezoeken vanuit de gemeente. In aanloop naar de actualisatie van het prostitutiebeleid vinden de eerste bijeenkomsten plaats.

Wat is daarvoor nodig?

- Voldoende capaciteit en prioriteit bij VTH voor de controle van prostitutielocaties en bij signalen van misstanden
- Voldoende juridische capaciteit voor de afwikkeling van eventuele misstanden
- Aandachtsfunctionaris mensenhandel binnen het cluster L&V ten behoeve van de beleidsactualisatie
- Commitment en inzet van het sociaal domein, AVIM en andere betrokken samenwerkingspartners.

II. Integrale controles overbewoning

Wat houdt het in?

Door middel van integrale controles hebben we een instrument in handen om ondermijning tegen te gaan. Ook de inzet vanuit de wet aanpak woonoverlast gaat hiervoor instrumenten bieden.

Wat bereiken we hiermee?

- Door het – al dan niet op basis van klachten – uitvoeren van integrale controles op huurwoningen, kunnen mogelijke misstanden zoals overbewoning, slechte huisvesting en (arbeids-)uitbuiting sneller worden opgespoord en aangepakt. Dit draagt bij aan het verbeteren van leef- en werkomstandigheden van arbeidsmigranten.

Wat gaat er gebeuren?

- Integrale controles door verschillende betrokken instanties, zoals VTH, brandweer, inspectiediensten, politie en partners uit het zorg- en sociaal domein.
- Controles op basis van bestemmingsplannen

Wat is daarvoor nodig?

- Voldoende capaciteit en prioriteit bij VTH voor de controle van woningen
- Voldoende juridische capaciteit voor de afwikkeling van eventuele misstanden
- Integrale afstemming en samenwerking tussen de betrokken instanties.
- Communicatie en informatie-uitwisseling tussen betrokken instanties borgen
- Voldoende capaciteit en expertise bij uitvoeringsinstanties

Tijdpad

Inspanning	2024	2025	2026	2027
I Implementatie geactualiseerd prostitutiebeleid	- Doorontwikkelen signalenoverleg mensenhandel - Verstevigen samenwerking ketenpartners	Actualiseren gemeentelijk prostitutiebeleid	- Implementatie gemeentelijk prostitutiebeleid - Monitoring van het nieuwe beleid - Training en bijscholing handhavers	- Versterking integrale samenwerking met externe partners - Evalueren van het geactualiseerde beleid
II Toepassen Wet goed verhuurderschap	- Capaciteitsopbouw voor teams die integrale controles uitvoeren - Opstellen van samenwerkingsprotocollen en afspraken tussen betrokken instanties.	Uitvoeren periodieke integrale controles	Evalueren en verbeteren van het integrale controleproces o.b.v. resultaten en feedback	Voortdurende capaciteitsopbouw en training van betrokken instanties

7. Vastgoedcriminaliteit

Focus

Vastgoed is vaak een onmisbare schakel in het 'bedrijfsproces' van criminelen die zich bezighouden met ondermijning. Misbruik en fraude binnen de vastgoedsector – ook wel 'vastgoedcriminaliteit' genoemd is een fenomeen waar gemeenten veelvuldig mee in aanraking kunnen komen. Denk bijvoorbeeld aan de opslag van wapens in een garagebox, de productie van drugs in bedrijfspand of illegale prostitutie in een woning. Het effect hiervan is niet alleen onveiligheid, maar kan ook zorgen voor woonoverlast in woonwijken. Daarnaast gaat het kopen en (door)verkoop van vastgoed bij criminelen vaak gepaard met witwaspraktijken, net als dat huur en verhuur gepaard kan gaan met fraude en uitbuiting.

Vastgoed is dus een middel waarmee allerlei vormen van ondermijning kunnen worden gefaciliteerd.

Ook in de gemeente Roermond is vastgoedcriminaliteit een probleem:

- Op basis van signalen in de gemeente Roermond wordt het witwassen van crimineel geld door middel van de aankoop van vastgoed waargenomen. Uit onderzoek blijkt dat de gemeente Roermond hoog scoort op vastgoed witwasindicatoren, een zeer opvallende hoge score is toebedeeld aan de wijk Maasplassen. De meest uit het oog springende vorm van dit type ondermijning is de aankoop van vastgoed en het misbruik hiervan voor criminele activiteiten

I. Inzet Bibob-toets op omgevingsvergunningen en vastgoedtransacties

Wat houdt het in?

De gemeente Roermond zet vanaf 2024 de Bibob-toets in bij omgevingsvergunningen en bij het controleren van vastgoedtransacties.

Wat bereiken we hiermee?

- Door de inzet van de Bibob-toets bij omgevingsvergunningen en vastgoedtransacties beoogt de gemeente Roermond het verminderen van criminele activiteiten, zoals witwassen en georganiseerde criminaliteit, die mogelijk plaatsvinden via vastgoedconstructies.
- Het gebruik van de Bibob-toets biedt de mogelijkheid om risico's te identificeren en te voorkomen dat vergunningen worden verleend aan partijen die betrokken zijn bij criminele activiteiten.
- Het versterkt de integriteit van de vastgoedsector en draagt bij aan een veiligere en eerlijkere omgeving voor alle betrokkenen.

Wat gaat er gebeuren?

- De gemeente zal vanaf 2024 de Bibob-toets actief gaan toepassen bij het verlenen van omgevingsvergunningen en bij het controleren van vastgoedtransacties.
- Er zullen procedures worden opgesteld en geïmplementeerd om de Bibob-toets in te bedden in de bestaande vergunnings- en controleprocessen.
- Er zal samenwerking worden gezocht met samenwerkingspartners, zoals de politie en VTH, om informatie te delen en gezamenlijk op te treden tegen criminele activiteiten in de vastgoedsector.
- Bewustzijn creëren op verdachte vastgoedtransacties binnen en buiten de gemeentelijke organisatie.

Wat is daarvoor nodig?

- Duidelijke wettelijke kaders opstellen die het gebruik van de Bibob-toets bij omgevingsvergunningen en vastgoedtransacties ondersteunen.
- Medewerkers die betrokken zijn bij de bibob-toets moeten getraind zijn en op de hoogte zijn van procedures en richtlijnen. Het is van belang om deze inzet onder de aandacht van VTH te brengen.

II. Duurzame borging proces sluiting drugspanden

Wat houdt het in?

De productie, opslag en handel van drugs vindt vaak plaats in panden, bijvoorbeeld in woningen, bedrijfspanden of garageboxen. Wanneer dit wordt opgespoord, kan de gemeente haar bestuurlijke bevoegdheid inzetten om het pand te sluiten. Hiervoor heeft de gemeente al een goed werkend proces ingericht in samenwerking met de politie. De maatregelen om een pand te sluiten zijn echter tijdelijk van aard, aangezien de panden na enige tijd weer vrij komen. De gemeente Roermond heeft de wens uitgesproken voor een duurzame doorontwikkeling, intensivering en borging m.b.t. dit thema. De eerste stap die is gezet is het borgen van het ondermijningsartikel in de APV. Hierdoor kan er op basis van een juiste juridische grondslag worden gecontroleerd en gehandhaafd.

Wat bereiken we hiermee?

Door het sluiten van de desbetreffende panden worden deze (tijdelijk) uit het criminele circuit gehaald. Ze kunnen dan niet meer misbruikt worden voor drugscriminaliteit. Het invoeren van het ondermijningsartikel in de APV levert hierbij een duurzamer resultaat op dan alleen sluiten van panden. Hiermee wordt ook het criminele verdienmodel verstoord.

Wat gaat er gebeuren?

- Voor een duurzame oplossing is gekozen voor het invoeren van het zogenoemde ondermijningsartikel in de APV. Daarmee kan een vergunningsplicht worden opgelegd voor een gebouw, gebied of branche. In samenwerking met VTH wordt hier actiever op gecontroleerd en gehandhaafd.
- Middels deze vergunningsplicht kan als gemeente ook de Bibob-toets inzetten. Daarmee kan een onderzoek worden ingesteld naar betrokkenen bij de aanvraag voor een dergelijke vergunning en de financiering van deze betrokkenen.

Wat is daarvoor nodig?

- De juridische en beleidsmatige grondslag voor binnentreding en controle moet op orde zijn
- Voldoende capaciteit voor het uitvoeren van de Bibob-toets
- Voldoende capaciteit en prioriteit bij VTH voor de controle van panden
- Voldoende juridische capaciteit voor de afwikkeling van eventuele misstanden
- Interne en externe commitment vanuit samenwerkingspartners
- Samenwerking tussen het zorg- en veiligheidsdomein. Het is van belang om rekening te houden met eventuele opvang voor eventuele slachtoffers

III. Duurzame borging project kamerverhuurcontroles

Wat houdt het in?

De gemeente Roermond zet via een project in op controles van kamerverhuur op basis van VTH-regelgeving. Deze controles leveren positieve resultaten op, maar zijn tijdelijk van aard. Voor een duurzame borging van het project kamerverhuurcontroles is het nodig om resultaten van deze controles zodanig te koppelen, dat we een beeld krijgen van pandeigenaren en onderhuurders waarbij veelvuldig overtredingen zijn geconstateerd die hebben geleid tot een handhavingstraject.

Wat bereiken we hiermee?

Dit kan een signaal opleveren voor het Bibob-team om aanvragen voor bijvoorbeeld vergunningen door deze pandeigenaren te onderwerpen aan een Bibob-onderzoek. Dit kan leiden tot een weigering van een vergunning voor bijvoorbeeld verbouw van een pand. Hiermee wordt het criminele verdienmodel op vastgoed verstoord. Daarnaast ontstaat meer zicht op het illegaal gebruik van woningen, wat bijdraagt aan de aanpak van mensenhandel.

Wat gaat er gebeuren?

- Implementatie van een systeem voor het koppelen van resultaten van kamerverhuurcontroles aan pandeigenaren
- Analyse van gegevens om pandeigenaren te identificeren waarbij veelvuldige overtredingen zijn geconstateerd
- Signaleren van potentiële risico's voor criminele activiteiten op basis van de verzamelde informatie
- Overdracht van relevante informatie aan het team Bibob voor nader onderzoek en eventuele vervolgacties

Wat is daarvoor nodig?

- Ontwikkeling van een geautomatiseerd systeem voor het registreren en koppelen van controlegegevens
- Training van medewerkers die verantwoordelijk zijn voor het analyseren van de gegevens en het signaleren van mogelijke risico's
- samenwerking en informatie-uitwisseling tussen verschillende afdelingen binnen de gemeente, zoals het team VTH en het Bibob-team

IV. Intergemeentelijke Bestuurlijke Handhaving Team (ACT! Midden-Limburg)

Wat houdt het in?

De afgelopen jaren is er ervaring opgedaan met Intergemeentelijke bestuurlijke handhavingsteams (IBH). Denk aan het ACT! Noord-Limburg en HAP (Hennep Aanpak Parkstad). Deze teams voldoen aan een grote behoefte bij gemeenten om vooral aan de bestuurlijke kant ondermijning tegen te gaan. Vanwege de goede ervaringen is besloten om in Limburg vijf handhavingsteams op te richten, die samen de hele provincie dekken. Deze teams hebben allemaal een eigen kwartiermaker en een eigen beheergemeente. Voor de regio Midden-Limburg is dit Gemeente Weert. De afstemming vindt plaats door een provinciale programmamanager onder coördinatie van het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC). Hierin wordt ook gekeken naar het delen van kennis, kunde en ervaringen tussen de vijf teams om van elkaar te leren. De gemeente Roermond is samen met de andere zes gemeenten onderdeel van het nog op te zetten en in te richten interventieteam in Midden-Limburg.

Wat bereiken we hiermee?

Uitgangspunt is dat de interventieteams primair als taak krijgen de thematische aanpak van ondermijnende criminaliteit in de regio Limburg met als uitgangspunt het bestuursrecht. De Interventieteams zijn aanvullend op de reguliere lokale aanpakken van ondermijnende criminaliteit. Deze lokale

aanpakken blijven bestaan. Welke prioriteiten daarin gesteld worden is en blijft een lokale aangelegenheid. De thema's waar de Interventieteams zich op richten, worden vastgesteld door het lokaal gezag, indien door de regio gewenst aangevuld met de Politie, het Openbaar Ministerie en de Belastingdienst (Driehoek plus). Daar waar nodig kunnen de teams ook gemeenten ondersteunen bij lokale casuïstiek buiten de gekozen thema's om.

Wat gaat er gebeuren?

- Indien een beroep kan worden gedaan op het interventieteam, gaat de gemeente Roermond ervoor zorgen dat de randvoorwaarden op orde zijn en het team kan worden ingezet voor controles.
- Voor het inzetten van het interventieteam is medewerking nodig vanuit de gemeente Roermond, met name vanuit de afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH). Het nieuwe integrale handhavingsplan biedt hiervoor de nodige handvaten en zal als leidraad dienen voor de samenwerking.
- Opzetten van een systeem waarin geconstateerde overtredingen op een centrale plek worden geregistreerd en geanalyseerd.

Wat is daarvoor nodig?

- Voldoende capaciteit voor VTH en juridische afwikkeling
- Voor de inzet van het interventieteam is medewerking nodig vanuit de gemeente Roermond (VTH). Het nieuwe integrale handhavingsplan biedt hiervoor de nodige handvatten.

Tijdpad

	Inspanning	2024	2025	2026	2027
I	Inzet Bibob-toets op omgevingsvergunningen en vastgoedtransacties	Het proces is in gang gezet en moet prioriteit krijgen	[continueren]	[continueren]	[continueren]
II	Duurzame borging proces sluiting drugspanden	Het proces is in gang gezet en moet prioriteit krijgen	[continueren]	[continueren]	[continueren]
III	Duurzame borging project kamerverhuurcontroles		Start van het project	[continueren]	[continueren]
IV	Inzet interventieteam (ACT! Midden-Limburg)	- Oriënteren op mogelijkheden tot inzet - Randvoorwaarden voor inzet op orde krijgen	Inzet interventieteam	[continueren]	[continueren]

8. Gebiedsgerichte aanpak

Focus

Sommige gebieden of branches zijn kwetsbaarder voor ondermijning. Bij gebieden kan dit onder andere komen door geografische factoren (bijvoorbeeld de aanwezigheid van logistieke knooppunten) of sociaaleconomische factoren (bijvoorbeeld een hoog percentage inwoners met problematische schulden). Bij branches kan dit bijvoorbeeld het geval zijn omdat de goederen uit een bepaalde branche oververtegenwoordigd zijn in relatie tot delicten van ondermijnende criminaliteit (bijvoorbeeld de automotive branche, nagelstudio's en telecomzaken), bij branches waarbij geen sprake is van een beroepsvereniging of bij branches waarbij geen opleiding of vergunning nodig is om een bedrijf te starten. Deze gebieden en branches hebben een specifieke aanpak nodig. Dit noemen we een gebiedsgerichte aanpak.¹⁵

De gebiedsgerichte aanpak kenmerkt zich doordat het vaak kortlopende, intensieve projecten zijn die gericht zijn op een afgebakend geografisch gebied of branche. Binnen het gebied of de branche worden een of meerdere specifieke vormen van ondermijning aangepakt, waarvan bekend is dat die zich manifesteren of worden gefaciliteerd. Bijna altijd gebeurt dit integraal met een breed scala aan

ketenpartners. De gemeente Roermond is de afgelopen jaren al succesvol aan de slag gegaan op deze wijze, zoals bij het plan 'Veilig Maasplassengebied'. De komende vier jaar wordt deze aanpak doorgezet.

Een aantal zaken behoeft nadere aandacht de komende jaren:

- In de gemeente Roermond zijn verschillende risicolocaties gesignaleerd als plekken waar mogelijk ondermijnende criminaliteit plaatsvindt. Dit zijn bijvoorbeeld: industrie- en bedrijventerreinen, woonwagencentrales, havens en kwetsbare wijken.¹⁶
- Op bedrijventerreinen zijn vermoedelijk een aantal dekmantelbedrijven gevestigd. Dit zijn ondernemingen die zo zijn opgezet om wet- en regelgeving te omzeilen en een ideale constructie bieden voor het witwassen van gelden verdiend via fraude en/of drugscriminaliteit.¹⁷

Door de gebiedsgerichte aanpak als overkoepelend thema te prioriteren, zorgen we ervoor dat we flexibel in kunnen spelen op het criminaliteitsbeeld, en tussentijds nieuwe gebieden en branches kunnen aanpakken wanneer dat nodig is. De Maasplassen worden in 2024-2027 geprioriteerd voor de gebiedsgerichte aanpak.

¹⁵ Bij de aanpak van een specifieke branche richten we ons als gemeente op die branche binnen de gemeentegrenzen van Roermond. (afgebakend gebied)

¹⁶ Integraal ondermijningsbeeld Roermond, RIEC-Limburg

¹⁷ Integraal Ondermijningsbeeld Roermond, RIEC-Limburg

I. Toepassing van projectplan ‘veilige Maasplassen’

Wat houdt het in?

Het Maasplassengebied is een gebied waar weinig zicht is op de aard en omvang van (mogelijke) ondermijnende criminaliteit. Het Maasplassengebied biedt vanwege de omvang, het grote aantal ligplaatsen, de hoge bezettingsgraad van deze ligplaatsen, de grote waarde van boten, het aanbod aan faciliteiten en de beperkte (maatschappelijke) controle en handhaving gelegenheid om ondermijnende activiteiten te ontplooiën. Mede op basis van bovengenoemde kenmerken kan gesteld worden dat een gezamenlijke en efficiënte aanpak in het Maasplassengebied noodzakelijk is. Daarom willen we het onlangs gestarte project ‘Veilige Maasplassen Roermond’ continueren en verder vorm geven. Dit project is zoveel mogelijk gericht op preventie en publiek-private samenwerking.

Wat bereiken we hiermee?

Doel van het project ‘veilige Maasplassen’ is onder andere om meer bewustwording en awareness te creëren en actief weerstand te bieden tegen ondermijnende criminaliteit in het Maasplassengebied.

Wat gaat er gebeuren?

- Een werkgroep ‘bewustwording’ wordt ingesteld met diverse partners om tot concrete plannen en acties te komen rondom de bewustwording van ondermijnende criminaliteit in jacht- en passantenhavens en in het buitengebied in het algemeen
- De organisatie van acties, themadagen, netwerkbijeenkomsten en adviezen op het gebied van preventie
- We zorgen voor informatievoorzieningen, folders, brochures, sociale mediaberichten en sluiten aan bij bestaande campagnes om de bewustwording te optimaliseren
- Inzet werkgroep ‘op weg naar een digitaal nachtregister’. Dit om het digitale nachtregister op jacht- en passantenhavens te implementeren ter voorkoming van ondermijnende criminele activiteiten
- Intensivering acties en controles netwerk Samen Sterk in Limburg. Hierbij worden integrale controles georganiseerd met diverse (semi-)overheden in het buitengebied, waarbij aandacht is voor de signalerende taak op ondermijnende criminaliteit
- Oprichting werkgroep ‘versterken toezicht en handhaving’, met als doel toezicht en handhaving in het Maasplassengebied te versterken, door te ontwikkelen en te intensiveren

Wat is daarvoor nodig?

- Nauwe samenwerking binnen de projectorganisatie met externe partners
- Inzet van verschillende communicatiekanalen
- Expertise en kennis op het gebied van criminaliteitspreventie, bewustwording en communicatie
- Financiële middelen voor het ontwikkelen en verspreiden van informatiemateriaal
- Financiële middelen voor het implementeren van het nachtregister
- Financiële middelen voor het uitvoeren van acties en het inzetten van extra personeel en middelen voor toezicht en handhaving.
- Commitment om de ontwikkelde plannen daadwerkelijk uit te voeren en op lange termijn te handhaven.

Tijdpad

Inspanning	2024	2025	2026	2027
I Toepassing van projectplan 'veilige Maasplassen'	• Vaststellen projectplan • "Veilige Maasplassen Roermond" • Inrichten projectorganisatie met stuur-, kern- en werkgroepen	• Doorontwikkeling thematiek	[Continueren en borgen]	

9. Jonge aanwas

Focus

Georganiseerde misdaad heeft in diverse wijken in ons land een giftige uitwerking op de jeugd. Drugscriminelen rekruteren jongeren voor hun illegale activiteiten, en dat gebeurt soms al op de basisschool. Het begint met een klein – op het oog onschuldig – klusje, maar het is vaak het startpunt van een ‘carrière’ in de criminaliteit. En eenmaal in de criminaliteit, kom je er maar moeilijk uit, zo wijst onderzoek uit. Jongeren glijden hierdoor steeds vroeger en verder af, terwijl de criminele netwerken gevoed worden en daardoor kunnen groeien. Om ondermijning een halt toe te roepen, is het daarom van essentieel belang om deze zogenaamde ‘jonge aanwas’ voor ondermijning tegen te gaan. Jonge aanwas betreft kinderen en jongeren (t/m 23 jaar) waarbij signalen en/of risicofactoren aanwezig zijn om af te glijden in de (drugs)criminaliteit en waar beschermende en/of versterkende factoren minder sterk aanwezig zijn.

In Roermond is jonge aanwas een actueel probleem:

- De gemeente Roermond staat in de top 10 als het gaat om cijfers omtrent jonge aanwas. Jongeren in de gemeente Roermond lopen een aanzienlijk grotere kans ten opzichte van andere Nederlandse gemeenten om in de georganiseerde criminaliteit te belanden.
- In de toekomst moet de gemeente meer inzicht krijgen in de doelgroep jonge aanwas in Roermond, om zo meer grip te krijgen op het kunnen voorkomen dat jongeren in de georganiseerde criminaliteit raken. Het is van belang dat de gemeente haar informatiepositie op dit thema verstevigt en daarmee de individuen en netwerken eerder in zicht krijgt.
- Hiervoor moet de ketensamenwerking vanuit zorg en straf beter en sneller kunnen acteren. Daarnaast zal er gewerkt moeten worden aan het wegnemen van gelegenheden en verleidingen tot criminaliteit. Er moet worden geïnvesteerd in het bieden van kansen aan jongeren.

Landelijk worden diverse gemeenten ondersteund in hun aanpak van jonge aanwas vanuit het programma ‘Preventie met gezag’. Zoals beschreven in hoofdstuk 2 komt Roermond in aanmerking voor ondersteuning vanuit dit programma. Preventie en het bieden van kansen aan de jeugd zijn hierbij sleutelwoorden voor de aanpak die de komende jaren met ketenpartners binnen én buiten het veiligheidsdomein verder wordt vormgegeven. Preventie met gezag heeft in de gemeente Roermond een looptijd van drie jaar in de vorm van een flexibele schil aanpak. De financiële middelen die beschikbaar komen, worden ingezet voor werkende interventies vanuit het Nederlands Jeugdinstituut en al lopende interventies rondom de aanpak van jonge aanwas. De middelen worden verdeeld over drie pijlers van de aanpak: signaleren, voorkomen en begrenzen.

I. Versterken van de kennis- en informatiepositie

Wat houdt het in?

Het versterken van de kennis- en informatiepositie omvat een breed scala aan acties en maatregelen gericht op het vergroten van kennis en bewustzijn rondom jonge aanwas en gerelateerde risico's. Dit omvat onder andere het opzetten van overlegstructuren met ketenpartners, zoals het wijkjeugdrisico-overleg, het organiseren van voorlichtingsactiviteiten, zoals inloopspreekuren op scholen en periodieke sessies met partners, en het ontwikkelen van strategische rapportages zoals het Integraal Ondernijmingsbeeld Jeugd. Daarnaast worden investeringen gedaan in het uitbreiden van samenwerkingsconvenanten, het opzetten van een centraal meldpunt, en het organiseren van programma's voor bewustwording bij basisschoolleerlingen.

Wat bereiken we hiermee?

De beoogde maatregelen zijn gericht op het vergroten van kennis, het delen van informatie en het versterken van de samenwerking tussen betrokken partners op het thema jonge aanwas. Het versterken van de kennis- en informatiepositie op het thema jonge aanwas levert een positieve bijdrage aan de versterking van ketensamenwerking (tussen de nu al bekende partners) en netwerksamenwerking (met private en nieuwe partners).

Wat gaat er gebeuren?

- Inrichten wijkjeugdrisico-overleg met ketenpartners.
- Organiseren van een inloopspreekuur school en veiligheid.
- Integraal Ondernijmingsbeeld (IOB) Jeugd opmaken samen met het RIEC.
- Kennis vergroten onder personeel van wettelijke kaders. Ten behoeve van benutting wet- en handelingskaders en het delen van informatie.
- Kennis vergroten van interne collega's betreft het signaleren van risicofactoren. Deze ontwikkeling is reeds in gang gezet door het organiseren van bijeenkomsten over IVP binnen verschillende gemeentelijke afdelingen
- Kennis vergroten van externe partners en scholen betreft het signaleren van risicofactoren. Voorlichting in samenwerking met RIEC aan o.a. zorgpartners die werken vanuit het verplichte kader.
- Uitbreiden van samenwerkingsconvenanten.
- Het organiseren van periodieke sessies met ketenpartners. Streven om dit eens per kwartaal plaats te laten vinden
- Het inrichten van een centraal meldpunt. Langer termijn doel, eerst starten met inrichten (wijk) risico-overleg Jeugd.
- Investeren in de samenwerking met omliggende gemeenten. Gesprekken vinden al plaats met buurgemeenten, het RIEC en procesregisseur Jeugd van het Zorg en Veiligheidshuis.
- Inzet van programma's voor kinderen in de basisschoolleeftijd die hen bewustzijn bijbrengen over thema's als (cyber)criminaliteit. Roermond neemt sinds september 2023 deel aan het programma HackShield, de

scholen worden hier actief bij betrokken. In april 2024 laten we het 'Sociaal Media Lab' van de politie een aantal dagen naar Roermond komen t.b.v. basisschoolleerlingen en het creëren van een stuk bewustzijn rond thema's als ondernijmende criminaliteit en sociale weerbaarheid.

- VIOS-project: Veiligheid in en om school
- Aan de voorkant nog beter in verbinding komen met Sociale Zaken zodat veiligheid vanuit preventie kan acteren.

Wat is daarvoor nodig?

- Financiële middelen voor de uitvoering van de verschillende activiteiten, zoals het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten en het opzetten van een centraal meldpunt.
- Voldoende personele capaciteit om de verschillende taken uit te voeren, waaronder het coördineren van overlegstructuren, het organiseren van voorlichtingsactiviteiten en het opstellen van strategische rapportages.
- Samenwerkingsafspraken en commitment van ketenpartners en andere betrokken instanties om gezamenlijk op te trekken en informatie te delen.
- Mogelijkheden voor trainingen en opleidingen om de kennis te vergroten bij betrokkenen, zoals personeel en externe partners.
- Een goede coördinatie en afstemming tussen alle betrokken partijen om de verschillende activiteiten in goede banen te leiden en de samenwerking te bevorderen.

II. In verbinding met jongeren: het bieden van meer perspectief

Wat houdt het in?

Dit omvat een reeks initiatieven die gericht zijn op het vinden, betrekken en ondersteunen van jongeren, alsmede het bieden van een perspectief op verschillende levensgebieden. De initiatieven zijn o.a. gericht op (online) zichtbaarheid van jongerenwerk, ondersteuning van straatcoaches en jongerenwerk, training van professionals en het verkennen van mogelijkheden om jongeren perspectief te bieden op gebieden als studie, werk en vrije tijd. Dit alles in samenwerking en in verbinding met het sociaal domein.

Wat bereiken we hiermee?

Door deze initiatieven worden jongeren actief betrokken en ondersteund, zodat ze zich gewaardeerd en gehoord voelen. Tegelijkertijd wordt ernaar gestreefd hen positieve rolmodellen te bieden en hen handelingsperspectief te geven, wat hun zelfvertrouwen en toekomstperspectief kan vergroten.

Wat gaat er gebeuren?

- Investeren op online zichtbaarheid van jongerenwerk. Zal in 2024 verder worden opgepakt in afstemming met collega's Sociaal Domein en jongerenwerk.
- Het actief inhoud geven aan het thema 'Veiligheid in en om de School' samen met de scholen, collega's uit het Sociaal Domein en samenwerkingspartners.
- Ondersteunen van de werkzaamheden van straatcoaches en jongerenwerk. Gebeurt al door b.v. het volgen van trainingen via het RIEC.

- Het inzetten van rolmodellen die rust en structuur brengen en het goede voorbeeld geven aan jongeren. Professionals trainen in de JIM-methodiek (Jouw ingebrachte mentor), zodat de professionals dit proces rond de inzet van rolmodellen kunnen oppakken / begeleiden.
- Deel 'succesverhalen' met de kwetsbare jongeren, bijvoorbeeld door deze nadrukkelijk op te nemen in de communicatieboodschap. Probeer hiermee positieve rolmodellen te promoten
- Het bieden van ondersteuning aan straatcoaches en jongerenwerk
- Handelingsperspectief bieden voor jongeren, hun netwerk en professionals.
- Jongeren perspectief bieden betreft studie, werk/ dagbesteding en vrije tijd. Thema zal moeten worden opgepakt in afstemming met andere collega's intern en met externe partijen. Verkennende gesprekken vinden plaats. Tevens vinden er gesprekken plaats met een sportvereniging om te kijken of zij iets kunnen betekenen voor jongeren die (tijdelijk) geen school en/of dagbesteding meer hebben.
- Straatcoaches en jongerenwerk zichtbaar aanwezig binnen wijken en op scholen.
- Levensloop aanpak: vanaf de basisschool tot aan werk ondersteunen met interventies voor jongeren die dreigen af te glijden

Wat is daarvoor nodig?

- Aanjagen van het gebruik van online platforms, trainingen voor professionals en ondersteunende activiteiten voor jongeren.
- Voldoende personele capaciteit om de activiteiten uit te voeren en jongeren te ondersteunen, inclusief straatcoaches, jongerenwerkers en andere professionals.
- Samenwerking en afstemming tussen verschillende partners die betrokken zijn bij jongerenwerk, om de activiteiten op elkaar af te stemmen en synergie te bevorderen.
- Betrokkenheid en participatie van jongeren zelf bij het vormgeven en uitvoeren van de initiatieven, om ervoor te zorgen dat deze aansluiten bij hun behoeften en belangen.

III. Jeugdcriminaliteit daadkrachtig aanpakken

Wat houdt het in?

Naast dat we jeugdcriminaliteit zo veel mogelijk proberen te voorkomen, zet de gemeente in op het daadkrachtig aanpakken van alle vormen van jeugdcriminaliteit waar nodig. Deze aanpak omvat verschillende maatregelen gericht op het voorkomen en indammen van delinquent gedrag onder jongeren. Dit omvat onder andere het uitrollen van de Persoonsgerichte Aanpak Jeugd (PGA) voor jongeren die risico lopen om af te glijden naar de ondermijnende criminaliteit, waarbij straatcoaches specifiek op deze doelgroep worden ingezet. Daarnaast omvat het extra controles door Toezicht & Handhaving op locaties waar jeugdgroepen overlast veroorzaken, het zichtbaar maken van formeel gezag binnen wijken en scholen, en investeringen in groepsgerichte aanpakken door het toepassen van het 7-stappen model bij groepen die overlast veroorzaken of betrokken zijn bij criminele activiteiten.

Wat bereiken we hiermee?

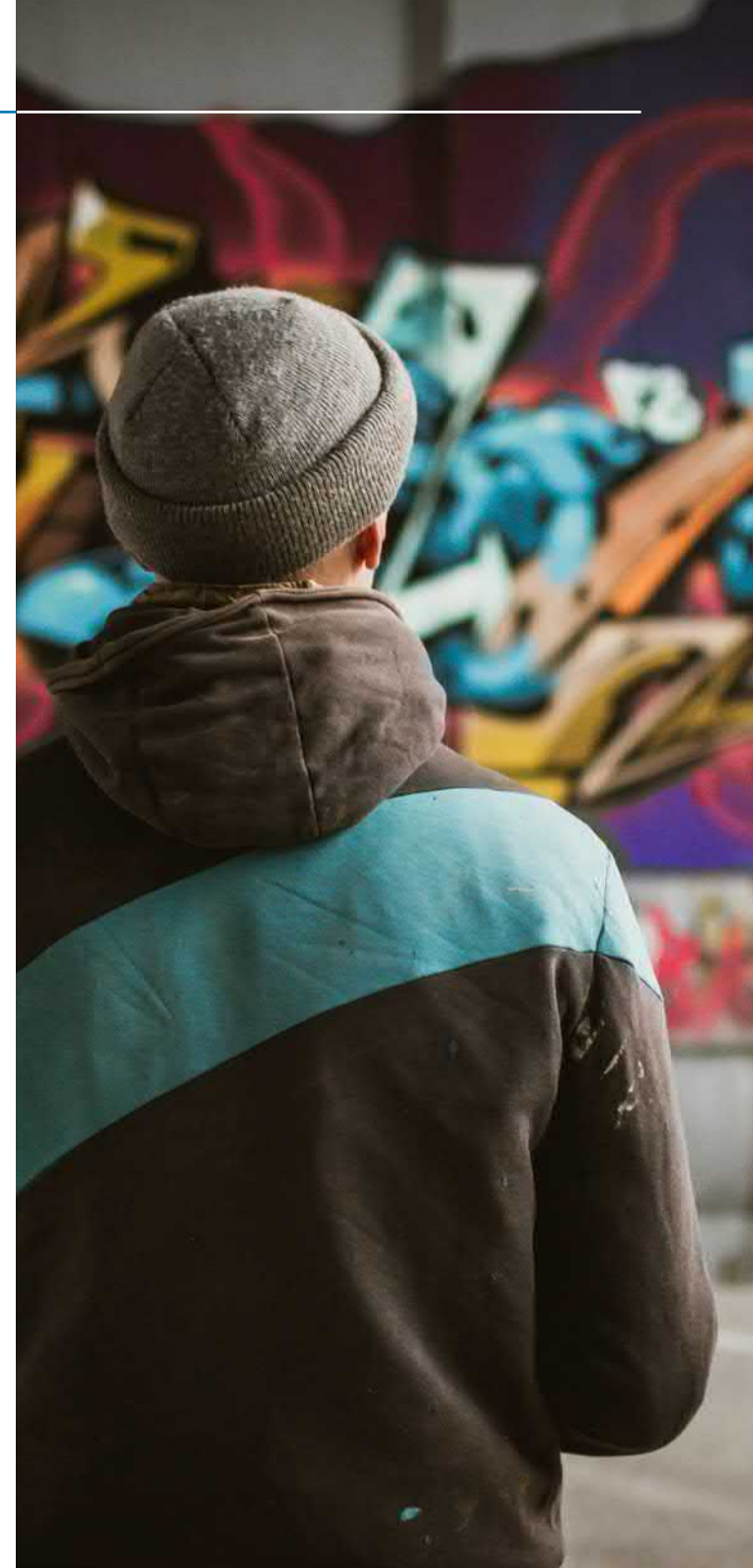
Deze maatregelen dragen bij aan het verminderen van jeugdcriminaliteit en overlast in de gemeente. Het doel is om jongeren die risico lopen op criminaliteit tijdig te identificeren en te begeleiden, om zo hun gedrag te veranderen en te voorkomen dat ze verder afglijden naar ernstiger vormen van criminaliteit. Daarnaast streven deze maatregelen naar het vergroten van de veiligheid en leefbaarheid in wijken en op scholen.

Wat gaat er gebeuren?

- Verder uitrollen van de PGA voor jongeren die dreigen af te glijden naar de ondermijnende criminaliteit.
- Extra controle door Toezicht & Handhaving op locaties waar jeugdgroepen voor overlast zorgen.
- Formeel gezag zichtbaar aanwezig binnen wijken en op scholen. Acties als kluiscontroles, etc. zullen de zichtbaarheid van stadstoezicht binnen de scholen vergroten.
- Investeren in de groepsgerichte aanpak doormiddel van inzet 7-stappen model. Dit wordt toegepast op het moment dat er een groep in beeld komt die overlast veroorzaakt en waar sprake is van vermoedens en/of feiten t.a.v. criminele activiteiten.
- Het gezamenlijk optrekken met omliggende gemeenten in de aanpak van jeugdcriminaliteit

Wat is daarvoor nodig?

- Voldoende middelen en personeel om de Persoonsgerichte Aanpak Jeugd uit te rollen en straatcoaches in te zetten.
- Samenwerking tussen verschillende instanties zoals VTH, politie, scholen en jongerenwerk om extra controles en zichtbaarheid van formeel gezag te organiseren.
- Samenwerking met omliggende gemeente om gezamenlijk op te trekken tegen jeugdcriminaliteit
- Training en opleiding van personeel voor o.a. het toepassen van het 7-stappen model voor groepsgerichte aanpakken.

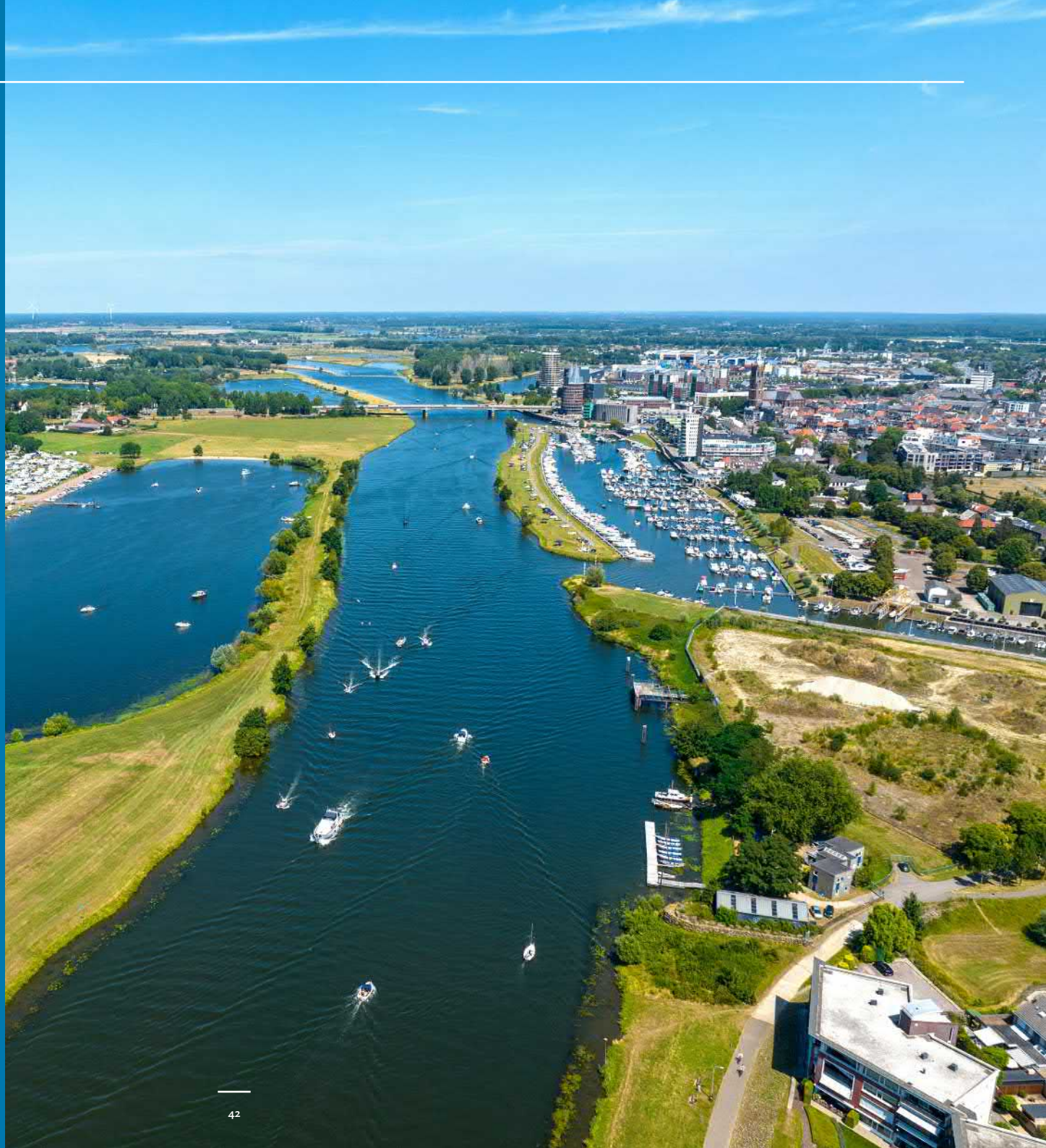

Tijdpad

Inspanning	2024	2025	2026	2027
I Versterken van de kennis- en informatiepositie	- Inrichten wijkjeugdrisico-overleg - Organiseren inloopspreekuur school en veiligheid - Opmaken Integraal Ondermijningsbeeld (IOB) Jeugd - Vergroten kennis externe partners en scholen - Uitbreiding samenwerkings-convenanten	- Inrichten centraal meldpunt - Start VIOS-project	[continueren]	[continueren]
II In verbinding met jongeren: het bieden van meer perspectief	- Continuering van de ondersteuning aan jongerenwerk en straatcoaches - Het zichtbaar maken van straatcoaches - Starten met Levensloop aanpak	[continueren]	[continueren]	[continueren]
III Jeugdcriminaliteit daadkrachtig aanpakken	- Verdere uitrol van de PGA voor jongeren - Extra controle door Toezicht & Handhaving op locaties waar jeugdgroepen voor overlast zorgen. - Formeel gezag zichtbaar aanwezig binnen wijken en op scholen. - Investeren in de groepsgerichte aanpak doormiddel van inzet 7-stappen model.	[continueren]	[continueren]	[continueren]

Deel 4: Borging programma

In dit hoofdstuk worden de randvoorwaarden beschreven om deze programmatische aanpak van ondermijning de komende vier jaar goed binnen de gemeentelijke organisatie te kunnen borgen.

10. Governance

De burgemeester is als portefeuillehouder openbare orde en veiligheid de bestuurlijk verantwoordelijke en opdrachtgever voor het programmaplan aanpak ondermijning. Gezien de brede en integrale aanpak die nodig is voor de aanpak van ondermijning op verschillende portefeuilles, is het essentieel dat het voltallige college van B&W dit programmaplan ondersteunt. De burgemeester vervult binnen het college de rol van trekker, aanjager en voorvechter van dit programmaplan. De bovengenoemde rol wordt daarnaast ook organisatorisch weggelegd bij de gemeentesecretaris, het clusterhoofd L&V, de programmamanager integrale veiligheid en een bestuurlijke coördinator.

De programmamanager integrale veiligheid is verantwoordelijk voor de beleidsmatige voortgang van dit programmaplan en de bestuurlijke coördinator is verantwoordelijk voor de praktische voortgang op bijvoorbeeld ondermijningscasuïstiek of kleinschalige projecten.

Voor de borging van het programmaplan wordt een structureel kwartaaloverleg voorgesteld met de burgemeester, gemeentesecretaris, clustermanager L&V, programmamanager integrale veiligheid en de bestuurlijk coördinator. Dit kwartaaloverleg is bedoeld om de voortgang te monitoren, kennis te delen, af te stemmen en beslissingen te nemen.

De programmamanager geeft updates over de voortgang van dit programma aan de Driehoek van Roermond, alsmede aan het CMT van Roermond, waarin ook de clustermanagers worden meegenomen. Daarnaast organiseert de programmamanager tweewekelijks overleg met de verantwoordelijken voor de inhoudelijke ondermijningsthema's. Deze afstemming vindt plaats op bilateraal niveau en in een maandelijks gezamenlijk programmaoverleg.

Daarnaast richt de programmamanager een overleg in met de specialist BT van de politie op het thema ondermijning, zowel op procesniveau als op casusniveau. Deze afstemming zal ook plaatsvinden met de accounthouder van het RIEC. Op casusniveau zal afstemming plaatsvinden met het RIEC via het lokaal RIEC-overleg onder leiding van een bestuurlijk coördinator. Hieraan zijn ook de stuurgroep RIEC-Limburg en de ondermijningstafel RIEC-Limburg verbonden.

11. Begroting

We moeten ons op voorhand realiseren dat de uitvoering van dit programma op termijn meer werk genereert en dat er mankracht beschikbaar is om opvolging te kunnen geven aan deze nieuwe werkzaamheden. Met name op uitvoerend niveau zal op termijn capaciteit nodig zijn, denk aan bijvoorbeeld toezichthouder(s) ondermijning en een communicatiemedewerker voor de structurele bewustwording en het vergroten van de betrokkenheid. Ook zal de rol van Bibob-onderzoeker onder druk komen te staan wanneer het aantal bibobzaken toeneemt, door het verruimen en actualiseren van het bibob beleid.

In de begroting is structureel 2 ton opgenomen voor de uitvoering van de speerpunten uit het Integraal Veiligheidsplan waaronder ook het speerpunt Ondermijning. Vanuit de middelen preventie met gezag zal Roermond voor

de aanpak jonge aanwas de komende drie jaar middelen ontvangen om in te zetten voor interventies om het afglijden van jongeren naar de criminaliteit tegen te gaan. (250.000 euro in 2024, 500.000 in 2025 en 500.000 in 2026). Het borgingsvraagstuk van deze interventies zal hierin centraal komen te staan.

Vanuit incidentele middelen is er voor de aanpak veilige Maasplassen voor 2024 en 2025 een ton per jaar beschikbaar.

Een extra FTE is met de vaststelling van het IVP geregeld. Deze extra FTE zal ingezet worden om het geprioriteerde digitale veiligheid verder vorm te geven. Ook zal er een informatie-analist geworven worden die aan de slag gaat met het ontwikkelen van een dashboard jeugdcriminaliteit.

Jaar	Preventie met gezag	Middelen aanpak ondermijning (IVP)	Totaal
2024	€ 250.000	€ 200.000	€ 450.000
2025	€ 500.000	€ 200.000	€ 700.000
2026	€ 500.000	€ 200.000	€ 700.000

12. Monitoren, evalueren, bijsturen en verantwoorden

Tussentijdse evaluatie en bijsturing van het programmaplan vindt plaats via de jaarlijkse UVP evaluatie en houden we ons aan de vaste planning en control cyclus. Deze evaluatie biedt de mogelijkheid om voortgang en effectiviteit van de maatregelen binnen het programmaplan te beoordelen en indien nodig bij te sturen. Om de voortgang en behaalde resultaten op een transparante wijze aan de raad en het college te presenteren, wordt gezorgd voor een adequate verantwoording. Dit wordt gewaarborgd door middel van rapportages en presentaties die de voortgang en behaalde resultaten in kaart brengen.

Voor een gedragen programmaplan is het van belang om ketenpartners te betrekken. Dit doet de gemeente onder andere met kennissessies waarin de bevindingen en ervaringen worden gedeeld. Ook worden interne partners uitgenodigd om deel te nemen aan een inloop spreekuur, ondermijning of een bibob spreekuur.

Bijlagen

Bijlage 1: Doelen-Inspanningen-Netwerk Ondernijning

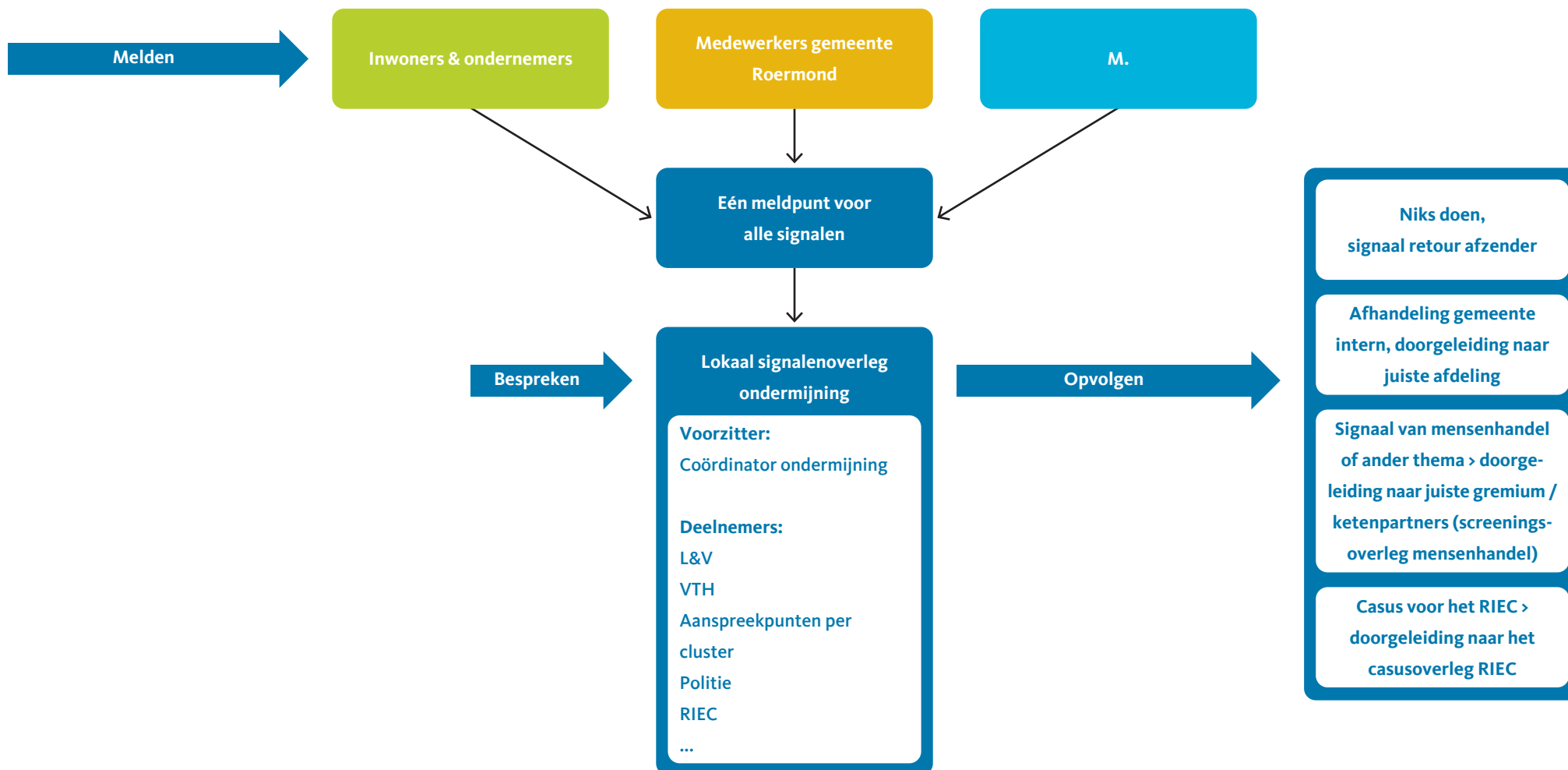

gemeente Roermond

Een weerbaar Roermond waar *ondernijning* beheersbaar is.

Bijlage 2: Structuur aanpak ondermijning gemeente Roermond

Bijlage 3: Onderzoek ‘Ondermijning in de gemeente Roermond’

[Deze bijlage wordt separaat bij dit programmaplan gevoegd]

gemeente **Roermond**